

HÖGSKOLAN
DALARNA

HDa Dnr 1.4-2019/245

ÅRSREDOVISNING 2018

Högskolan Dalarna

Fastställd av Högskolestyrelsen 2019-02-19

INNEHÅLL

INNEHÅLL	2	VERKSAMHETSSTÖD OCH INFRASTRUKTUR	29
TABELLER OCH DIAGRAM	3	<i>Infrastruktur</i>	29
HÖGSKOLAN DALARNA I SIFFROR	4	<i>Studentbostäder och bostadsgaranti</i>	29
REKTORS FÖRORD – OMSTÄLLNINGENS TID	5	PERSONAL OCH KOMPETENSFÖRSÖRNING	30
FRÅN STUDENTKÅREN	6	<i>Kompetensförsörjning</i>	30
HÖGSKOLANS UPPDRAG	7	<i>Moderna beredskapsjobb i staten</i>	30
OM ÅRSREDOVISNINGEN	7	<i>Förmåner och en god arbetsmiljö</i>	30
HÖGSKOLANS VISION	8	<i>Kompetensutveckling</i>	30
PRIORITERADE UTVECKLINGSDIREKTIV	8	<i>Vetenskaplig kompetens</i>	31
RESULTATREDOVISNING	9	<i>Personalstatistik</i>	31
UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	9	<i>Professorsrekrytering</i>	32
<i>Utbildningsutbud</i>	9	<i>Pensionsavgångar</i>	32
<i>Studenterna</i>	10	<i>Sjukfrånvaro</i>	33
<i>Utbyggnad av vissa utbildningar</i>	12	EKONOMISK REDOVISNING	35
<i>Utbildning på campus respektive distans</i>	15	<i>Redovisning av prestationer</i>	35
<i>Antal avlagda examina</i>	16	<i>Kapitalförändring</i>	35
<i>Läro- och förskolläroarbete</i>	16	<i>Intäkter</i>	36
<i>Kvalitetsförstärkning</i>	17	<i>Kostnader</i>	38
<i>Bedömning av reell kompetens</i>	18	<i>Kapitalförändring per verksamhetsgren</i>	39
<i>Kompletterande utbildning för utländska akademiker</i>	18	<i>Myndighetskapalet</i>	39
<i>Disciplinärenden</i>	18	<i>Likviditet</i>	39
<i>Studieavgifter och internationell mobilitet</i>	19	<i>Balansräkning</i>	39
FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	22	<i>Förändring oförbrukade bidrag</i>	39
<i>Forskning</i>	22	<i>Upphandlingar</i>	39
<i>Utbildning på forskarnivå</i>	24	RESULTATRÄKNING	40
<i>Vetenskaplig informationsförsörjning och öppen vetenskap</i>	25	BALANSRÄKNING	41
SAMVERKAN OCH SAMSKAPANDE	26	NOTER	43
SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE	27	ANSLAGSREDOVISNING	51
<i>Studentinflytande</i>	27	<i>Redovisning mot inkomstitel</i>	51
MILJÖARBETE – GLOBALA PERSPEKTIV OCH HÅLLBARHET	28	<i>Redovisning av takbelopp</i>	52
JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING	28	VÄSENTLIGA UPPGIFTER	54
		ORGANISATION	56
		STYRELSE OCH LEDNING	57
		STYRELSELEDAMÖTERNAS ERSÄTTNINGAR OCH UPPDRAG	58
		UNDERSKRIFTER	60

Tabeller och diagram

Tabell 1: Antal helårsstudenter 2016-2018	10
Tabell 2: Antal helårsstudenter och andel kvinnor/män per utbildningsområde 2016-2018	10
Tabell 3: Antal helårsstudenter och helårsprestationer 2016-2018 fördelade på utbildningsprogram och fristående kurser	12
Tabell 4: Antal programnybörjare, helårsstudenter och examina för högskoleingenjörssamt vissa vård- och lärarutbildningar 2016-2018	14
Tabell 5: Antal avlagda examina 2016-2018	15
Tabell 6: Antal studieavgiftsskyldiga studenter 2016–2018	19
Tabell 7: Inresande studenter i utbytesprogram 2016-2018	20
Tabell 8: Utresande studenter i utbytesprogram 2016-2018	21
Tabell 9: Antal publikationer 2016–2018	22
Tabell 10: Antal i forskarutbildning fördelat på forskningsämnesområde och kön 2016-2018	23
Tabell 11: Antal anställda 2018-12-31 (kategori, ålder, kön)	31
Tabell 12: Antal anställda (personår, kategori) 2016-2018	32
Tabell 13: Antal anställda (personår) lärare respektive teknisk och administrativ personal 2016-2018	33
Tabell 14: Antal rekryterade och befordrade lärare fördelat på kön 2016-2018	33
Tabell 15: Sjukfrånvaron i förhållande till personår 2016-2018	34
Tabell 16: Resultaträkning 2016-2018, tkr.	35
Tabell 17: Verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras 2016 - 2018, tkr.	37
Tabell 18: Intäkter och kostnader per verksamhetsgren 2018-12-31, tkr.	38
Tabell 19: Kapitalförändring på verksamhetsgren 2018-12-31, tkr.	39
Diagram 1: Antal helårsstudenter, campus respektive nätbaserad utbildning, 2003-2018	13
Diagram 2: Totala intäkter forskning 2003-2018 (mnkr)	23
Diagram 3: Verksamhetens intäkter 2018	36
Diagram 4: Intäkter per verksamheter 2018	36
Diagram 5: Bidragsfinansiärer 2018	36
Diagram 6: Verksamhetens kostnader 2018	37

HÖGSKOLAN DALARNA I SIFFROR

2018

695 mnkr i omsättning varav 126,9 mnkr (18 %) inom forskningsverksamhet

Personal

796 anställda omfattande 640,3 personår

58 % kvinnor 42 % män

42 professorer (varav 36 % kvinnor)

dessutom 47 docenter (varav 40 % kvinnor)

57 % forskarutbildade lärare: *inkl. meriteringsanställda (avser antal individer)*

254 adjunkter (varav 64 % kvinnor)

Forskning

86 forskarstuderande varav 47 i egna forskarutbildningar (samt 6 företagsdoktorander och 4 kommundoktorander)

39 % externfinansiering inom forskningsverksamheten (50,0 mnkr)

510 publikationer varav 258 refereegranskade artiklar

Utbildningsutbud

72 utbildningsprogram varav 21 på avancerad nivå
1 175 kurser

Studenter

14 109 studenter

9 011 studenter inom nätbaserad utbildning (64 %)

826 internationella inresande studenter (*freemovers och utbytesstudenter*)

Källa: SCB/UKÄ, siffrorna avser läsår

5 555 helårsstudenter

66 % kvinnor 34 % män

4 477 helårsprestationer (prestationsgrad 80,6 %)

1 380 examina

varav 24 masterexamen

varav 117 magisterexamen

varav 516 kandidatexamen

2017

634,5 mnkr i omsättning varav 107,7 mnkr (17 %) inom forskningsverksamhet

Personal

749 anställda omfattande 606,6 personår

56 % kvinnor 44 % män

39 professorer (varav 25 % kvinnor)

dessutom 47 docenter (varav 43 % kvinnor)

56 % forskarutbildade lärare: *inkl. meriteringsanst o forskningsledare (avser antal individer)*

246 adjunkter (varav 63 % kvinnor)

Forskning

55 forskarstuderande varav 21 i egna forskarutbildningar (samt 7 företagsdoktorander och 4 kommundoktorander)

42 % externfinansiering inom forskningsverksamheten (45,5 mnkr)

510 publikationer varav 233 refereegranskade artiklar

Utbildningsutbud

68 utbildningsprogram varav 17 på avancerad nivå
1 101 kurser

Studenter

14 601 studenter

9 523 studenter inom nätbaserad utbildning (65 %)

850 internationella inresande studenter (*freemovers och utbytesstudenter*)

Källa: SCB/UKÄ, siffrorna avser läsår

5 822 helårsstudenter

66 % kvinnor 34 % män

4 609 helårsprestationer (prestationsgrad 79,2 %)

1 138 examina

varav 13 masterexamen

varav 114 magisterexamen

varav 411 kandidatexamen

REKTORS FÖRORD – OMSTÄLLNINGENS TID

År 2018 har präglats av förändringar både utom och inom Högskolan Dalarna. Regeringsbildningen dröjde till januari 2019, trots sedvanligt val i september. Brexit förhandlas och alla utfall är fortfarande möjliga. Region Dalarna har ombildats och politisk skifte pågår inom regionen. Vid Högskolan Dalarna jobbas det intensivt med de erhållna tillstånden att utfärda examen på forskarnivå och vi har gått från elva till närmare femtio egna doktorander. Vi planerar även för att ta fram en ny strategi samt ser över våra lokaler i Borlänge. Detta är bara axplock av allt som sker hos oss och i vår omvärld just nu.

Att komma in i Högskolan vid just denna tidpunkt, har varit både roligt, spännande och definitivt utmanande. Att få träffa alla fantastiska medarbetare och få inblick i den breda och intressanta verksamheten vid Högskolan Dalarna är något jag önskar att alla får uppleva. Jag är tacksam för mottagande jag fått och som präglats av värdeorden i vår vision: Mod, Öppenhet och Ansvar. Mod och öppenhet att tala om både det som fungerar men också det som kan förbättras och samtidigt ta ansvar för både uppkomna och förväntade situationer.

Den 2 maj 2018 tillträdde jag som rektor och bland det första jag fick äran att göra var att personligen ta de studenter i hand som avslutade sina studier hos oss på vårens avslutningsceremoni. Många av dessa studenter var sjuksköterskor, lärare och ingenjörer som har kompetenser som väl matchar många av de bristyrken som finns både i regionen men även nationellt. Högskolan Dalarna är en viktigt regional aktör och hjälper till med kompetensförsörjning och kunskapsöverföring, men vi är också en allt viktigare nationell och internationell aktör.

Under året som gått har satsningen på den arbetsintegrerade lärarutbildningen, som genomförs bland annat tillsammans med kommunerna i Dalarna, blivit en stor succé och väckt nationellt intresse. Tack vare samarbetet, som går ut på att kommunen anställer en person samtidigt som hen antas till lärarutbildningen, är söktrycket till utbildningen stort.

I början av året fick vi även möjlighet att inviga Högskolan Dalarnas fjärde forskningscentrum, Research Centre for Public Health and Sports (RePS). Arbetet i RePS berör flera av våra stora folkhälsosjukdomar i ett nära samarbete med kommuner och landsting, idrotts- och fritidssektorn, näringsliv, nationella och internationella forskningsinstitutioner.

Vi redovisar för 2018 5 555 helårsstudenter och 4 477 helårsprestationer. Totalt omsatte Högskolan ca. 695 mnkr varav forskningen stod för 127 mnkr. Högskolan har nu 18,3 mnkr i sparad överproduktion och 146,1 mnkr i myndighetskapital. Myndighetskapitalet planeras att fortsatt användas för kostnader i samband med omställningsprocessen och till riktade utvecklingsinvesteringar.

Vi har under året sett flera av våra studenter prisas i olika sammanhang – för examensarbeten, kortfilmer och världsrekord. Bland annat fick en av våra internationella studenter från Högskolan Dalarna ta emot ett Global Swede-diplom för sina prestationer, och studenter vid de tekniska utbildningarna har återigen slagit världsrekord med Eximus III, och därigenom tagit utvecklingen av energisnåla fordon ytterligare ett steg framåt.

Under styrelsens ledning kommer Högskolan Dalarna 2019 att ta fram en forsknings- och utbildningsstrategi där en naturlig del är att försöka öka vår långsiktiga finansiering. Arbetet med att ta fram denna utbildnings- och forskningsstrategi påbörjades med fokus mot sammanhållna akademiska miljöer för utbildning och forskning.

Vi är på gång med att hitta en lösning för vår lokalförsörjning och skapa ett attraktivare campus i Borlänge. Idag kvarstår fem alternativ som vi arbetar vidare med – två platser i centrum, två nära Dalarna Science Park samt nuvarande placering.

Slutligen vill jag tacka alla studenter för att ni valt oss och för att ni ser till att omsätta kunskap i praktiken samt jobba för en hållbar framtid. Tack alla samarbetspartners, inom och utom sektorn, för att ni hjälper oss att bli bättre tillsammans.

Ett särskilt tack till Marie Klingberg-Allvin som ledde Högskolan Dalarna fram till maj 2018 och gjorde min första tid enkel. Högskolan Dalarna är en unik arbetsplats med kunnig och ambitiös personal som kreativt, produktivt och energiskt arbetar för att göra vår högskola mer attraktiv och konkurrenskraftig.

Tack alla för ett fantastiskt välkomnande som tillträdande rektor och ett väl genomfört arbete under 2018!

Martin Norsell, rektor

FRÅN STUDENTKÅREN

Dalarnas Studentkår har sedan 2009 uppburit kårstatus vid Högskolan Dalarna. Förutsättningarna för studentkåren i Sverige varierar beroende på relationen till lärosätet och det omgivande samhället, men också på vilka personer som finns i verksamheten.

Enligt lag ska studenterna vara med i de organ som rör deras utbildning, både på beredande nivå men också i beslutande organ. Studentinflytandet är otroligt viktigt för den fortsatta utvecklingen av den akademiska miljön och måste vara ett naturligt inslag i såväl det formella som det informella samtalet.

För att skapa ett bredare engagemang och en större förståelse för hur Högskolan Dalarna fungerar, skulle förutsättningarna för studentkåren behöva förändras. Statsbidraget skulle behöva ses över för att säkerställa såväl kontinuiteten inom studentkåren som ett fortsatt starkt oberoende av Högskolan.

Det händer mycket vid Högskolan Dalarna och det är mycket gott som kommer att hända framöver. Dalarnas Studentkår ser fram emot att vara en del i den fortsatta utvecklingen av lärosätet och kommer under 2019 ansöka om fortsatt kårstatus.

HÖGSKOLANS UPPDRAG

Högskolans uppdrag regleras genom lagar och förordningar. För högskolor och universitet är högskolelagen och högskoleförordningen särskilt framträdande. Högskolorna kan med utgångspunkt från detta regelverk välja att lägga större fokus på vissa delar av uppdraget och också välja hur uppdraget ska utföras. För Högskolan Dalarna är utbildning på grundnivå och avancerad nivå i fokus och en stor del av undervisningen sker nätbaserat. Detta påverkar vilka strategier Högskolan tar fram och vilka interna mål som sätts upp.

Utöver högskolelagen, högskoleförordningen och regleringsbrevet utgör Högskolans vision och prioriterade utvecklingsinriktningar, tillsammans med internt framtagna verksamhetsplaner, grund för de verksamhetsuppdrag som rektor ger till akademier, verksamhetsstöd, forskningsprofiler och nämnder.

I uppdraget ingår att verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet. Kvalitetsarbete är det arbete som sker inom samtliga verksamhetsområden med syfte att förbättra och utveckla verksamheten. Detta arbete vilar på medarbetares och studenters drivkraft till utveckling samt övriga intressenters behov, förväntningar och krav på verksamheten. I Högskolans policy för systematiskt kvalitetsarbete tydliggörs kvalitetsarbetets syfte genom att det kopplas till Högskolans vision och strategiska inriktningar. Policyn ger en översiktlig beskrivning av Högskolans idé om systematiskt kvalitetsarbete, kvalitetskultur och kvalitetsansvar. Kvaliteten i verksamheten byggs på att förbättringsarbetet utgör en integrerad del i alla verksamhetsprocesser.

Med utgångspunkt i Högskolans vision och prioriterade utvecklingsinriktningar formulerar varje enhet operationella mål i en verksamhetsplan. I verksamhetsplaneringen genomförs dialoger mellan ledningen och företrädare för

respektive resultatenheter om verksamhetens resultat från föregående år samt planering och budget för nästkommande år.

Om årsredovisningen

Enligt regleringsbrevet ska för all individbaserad statistik redovisas såväl det totala antalet som uppdelat på kön om det inte finns särskilda skäl som talar mot detta. Detta har tillämpats för all individbaserad statistik i resultatredovisningen. Den könsindelade statistiken som rör individer har hämtats från personnummer.

Alla studentrelaterade siffror är inte fullt jämförbara över tid p.g.a. införandet av Ladok 3 vid Högskolan Dalarna under oktober 2017.

Källor:

Agresso = Ekonomisystemet Agresso

Ladok = Studiedokumentationssystemet Ladok

Primula = Personalsystemet Primula

SCB = Statistiska centralbyrån

UKÄ = Universitetskanslersämbetet

Diver = Ledningsinformationssystemet Diver

HÖGSKOLANS VISION

Högskolan Dalarnas styrelse fastställde i december 2014 en vision för Högskolan. Visionen är inte tidsatt utan beskriver ett mål att sträva emot. Den sammanfattas i devisen *Vi skapar öppna vägar till kunskap för ett gott samhälle* och stöds av en tolkning av vårt uppdrag som högskola i orden *Vi samskapar bildning, utbildning och forskning i Dalarna och i världen*. De värden vi vill leva efter i vår verksamhet är *öppenhet, mod och ansvar*.

Prioriterade utvecklingsinriktningar

Högskolans styrelse fastslog i slutet av 2015 prioriterade utvecklingsinriktningar för Högskolan för fyraårsperioden 2016-2019, baserade på Högskolans vision, uppdrag och värden. Dessa syftar till att tolka visionens formuleringar och prioritera bland möjliga handlingsinriktningar, och ska bilda en utgångspunkt för enheternas egna prioriteringar av aktiviteter, såsom de uttrycks i fleråriga operativa handlingsplaner och därefter i de årliga verksamhetsuppdragen. På så sätt kan Högskolans gemensamma viljeinriktning både möta och befruktas av enheternas enskilda perspektiv och initiativ. Det blir därför viktigt att också bekräfta och stödja utveckling som

bygger på enheternas tolkning av visionen. Samtliga dessa prioriterade inriktningar kräver konkret handling i Högskolans verksamhetsgrenar, utbildning och forskning, genom ett systematiskt och förtroendefullt samskapande internt och externt. För att uppnå de ambitiösa åtagandena krävs ett innovativt och uthålligt engagemang från medarbetare och studenter men lika mycket från allt det verksamhetsstöd som bidrar till att skapa högsta möjliga kvalitet i hela verksamheten.

I strategidokumentet Att leva visionen – prioriterade inriktningar för Högskolan Dalarna 2016-2019 finns fyra strategiska inriktningar:

- Bildning
- Öppna vägar till kunskap
- Samskapande
- I Dalarna i världen

Under varje strategisk inriktning finns sedan ett antal prioriterade utvecklingsområden. Högskolans visionsarbete är dock inte begränsat till dessa prioriterade områden, utan ska genomsyra all verksamhet.

RESULTATREDOVISNING

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

I ett globaliserat samhälle är Högskolan Dalarnas ambition att de förmågor som finns hos Högskolans ca 800 anställda och ca 14 100 studenter på olika sätt ska kunna bidra till den regionala, nationella och internationella utvecklingen. Högskolan ska vara en kunskapsport mellan Dalarna och världen, med plats och engagemang för att finna och utveckla nya vägar mot välstånd och välfärd – och aktivt bidra till att omsätta dem i handling. Högskolans ledande ställning och omfattande erfarenhet inom digital kommunikation kan göra en sådan kunskapsport bred och tillgänglig för en allt större del av befolkningen.

Utbildningsutbud

Utbildningsutbudet baseras dels på studenternas efterfrågan av relevant utbildning, dels på samhällets behov av kompetenta välutbildade individer och ett livslångt lärande. Högskolan har under 2018 planerat sitt utbud för att på bästa sätt balansera individintresset och samhällsintresset, och en integrerad helhetssyn på Högskolans huvudsakliga uppdrag, utbildning, forskning och samverkan, har varit i fokus under året. Specifika yrkeskompetenser blir alltmer en färskvara och kopplingen mellan utbildning, forskning och samverkan är därför av central betydelse för avvägning och prioritering av såväl grundutbildning som vidareutbildning och fortbildning.

Utbildningar för vård, skola och omsorg, och deras forskningsbas, prioriteras både av regeringen och av regionala aktörer, och fyller ett behov som ökar med migration och åldrande befolkning. Därför har Högskolan under 2018 fortsatt att upprätthålla stabila och högkvalitativa utbildningar och forskningsmiljöer inom dessa områden som kan försörja regionen och samhället i stort med lärare, sjuksköterskor, och andra yrkesgrupper. Samverkan inom en större region än det nuvarande länet är en väsentlig fråga, i dialog mellan berörda lärosäten och landsting.

Utbildningsutbudet på nationell nivå har långsiktigt programmerats, så att en växande andel bedrivs i programform. Även vid Högskolan Dalarna har de senaste åren inneburit en ökad andel programutbildningar, och den trenden har fortsatt 2018. För Högskolans del beror det främst på den påbjudna ökningen av programutbildningar inom vård- och lärarutbildningar, vilket medfört minskat utrymme för fristående kurser i utbudet. Högskolans långsiktiga strategi är dock att bibehålla en nationellt sett relativt hög andel fristående kurser, för att gynna flexibilitet och livslångt lärande. Även distansutbildning prioriteras av samma skäl.

Utveckling av Högskolans utbildningar

Utbildningsanslaget för Högskolan Dalarna ska enligt budgetpropositionen bibehållas på ungefär samma nivå från 2019 till 2021 i reala termer. Under 2018 var den fortsatta utökningen av vård- och lärarutbildning en utmaning. Utökningen i sig har ställt krav på kompetens och kapacitet både hos lärosätet och hos samverkanspartner i regionen, främst vad gäller VFU-platser och lärarekrutering. I synnerhet för vårdutbildningarna är tillgången till VFU-platser en begränsande faktor.

Under året har följande nya utbildningsprogram startats:

- Ämneslärarprogrammet inriktning grundskolans årskurs 7-9
- Magisterprogram i engelska – lingvistik
- Magisterprogram i materialteknik

I stort sett har Högskolan Dalarna uppnått de mål för utbyggnad av lärar- och vårdutbildningar som regleringsbrevets bilaga 7 stipulerar; se vidare nedan. Svårighet att nå målet beträffande vissa lärarutbildningar kvarstår, men har kompenseras genom ökade studentvolymerna inom annan lärarutbildning. Utbyggnaden syns också i examensstatistiken för sjuksköterskor. Vidare har konceptet med arbetsintegrerad lärarutbildning fortsatt, med antagning även höstterminen 2018.

I samverkan med regionen har de utvecklingsåtgärder inom VFU i sjuksköterskeutbildningen, som initierades under 2017, fortsatt. Handledningsmodellen ”peer learning” har genomgått en pilot och beslut har fattats om breddinförande av modellen.

Söktrycket till teknikutbildningar, framförallt Maskinteknik, var lägre än normalt under året. Högskolan bedömer att detta sannolikt är en tillfällig svacka. Viss minskning syns även nationellt.

För få studentboenden har under året delvis begränsat studentvolymerna på vissa internationella utbildningar vid campus Borlänge.

Studenterna

Helårsstudenter

Utbildningsvolymens omfattning har minskat med 268 helårsstudenter (hst), motsvarande 4,6 %, och utgör 5 555 hst under 2018 (tabell 1). Antalet individer som studerade vid Högskolan under 2018 var 14 109, vilket motsvarar en minskning med 3 % (-492) jämfört med 2017. Minskningen beror på bland annat på svårigheter att rekrytera disputerade lärare inom prioriterade områden (vård, skolan och vissa tekniska områden), högre av-

hoppsfrekvens för vissa programstudenter, minskat söktryck till ett flertal kurser under hösten samt allt färre inresande studenter.

Fördelningen mellan utbildningsområden (tabell 2) påverkas fortfarande i viss mån av utbyggnaden av vård- och lärarutbildningar. Utbildningsområdet *Övrigt* (bildämnet) ökar med totalt 11 hst (26 %), beroende på lärarutbildningens utökning. Övriga utbildningsområden minskar genomgående, mest inom humaniora med 7 % (-116 hst).

Tabell 1: Antal helårsstudenter 2016-2018 Källa: Ladok

	2016		2017		2018	
	Totalt	Kvinnor/män (%)	Totalt	Kvinnor/män (%)	Totalt	Kvinnor/män (%)
Grundnivå	5 426	64 / 36	5 334	65 / 35	5 103	65 / 35
Avancerad nivå	425	76 / 24	445	78 / 22	419	78 / 22
Förberedande nivå	57	41 / 59	44	26 / 74	33	31 / 69
Summa	5 907	65 / 35	5 822	66 / 34	5 555	66 / 34
Ej anslagsgrundande	510	67 / 33	459	72 / 28	403	64 / 36
- varav studieavgifter	46	25 / 75	47	27 / 73	87	27 / 73
- varav kompletterande utb. för utl. akademiker	-		-		1	37 / 63

Tabell 2: Antal helårsstudenter och andel kvinnor/män per utbildningsområde 2016-2018 Källa: Ladok

	2016		2017		2018	
	Totalt	Kvinnor/män (%)	Totalt	Kvinnor/män (%)	Totalt	Kvinnor/män (%)
Humaniora	1 755	67 / 33	1 722	67 / 33	1 606	67 / 33
Idrott	7	47 / 53	19	53 / 47	17	47 / 53
Juridik	86	61 / 39	98	61 / 39	86	61 / 39
LU-undervisning	603	84 / 16	671	83 / 17	612	83 / 17
Media 1)	20	30 / 70	20	30 / 70	20	31 / 69
Medicin	257	75 / 25	233	79 / 21	224	81 / 19
Naturvetenskap	360	62 / 38	304	60 / 40	327	63 / 37
Samhällsvetenskap	1 055	66 / 34	924	67 / 33	885	67 / 33
Teknik 2)	1 116	37 / 63	1 080	38 / 62	1 041	37 / 63
Verksamhetsförlagd utbildning	132	80 / 20	148	79 / 21	139	78 / 22
Vård	474	90 / 10	560	90 / 10	545	90 / 10
Övrigt	42	95 / 5	43	91 / 9	54	87 / 13
Summa	5 907	65 / 35	5 822	66 / 34	5 555	66 / 34

Anm 1) Könsfördelningen för media har beräknats som ett medeltal för utbildningsområdet media och det antal hst inom media som avräknats mot teknik (315 hst) p.g.a. att max 20 hst får avräknas inom utbildningsområdet media

Anm 2) Könsfördelningen för det tekniska området innefattar inte antal hst från media-området

Antalet hst på avancerad nivå har minskat i absoluta tal (-26 hst), medan andelen av utbildningsvolymen är 7,5 % och därmed i det närmaste samma som under 2017 (tabell 1). Minskningen återfinns främst inom pedagogiskt arbete medan omvårdnad ökar. Att andelen kvinnor som studerar på avancerad nivå är högre än på grundnivå beror på att de största utbildningarna på avancerad nivå finns inom kvinnodominerade områden, främst ämneslärare, barnmorskor och specialistsjuksköterskor.

Antalet ej anslagsgrundande hst fluktuerar från år till år, främst beroende på utfall i uppdragsupphandlingar. Nivån 2018 är 12 % lägre än 2017, vilket motsvarar 57 hst (enligt tabell 1). Lärarutbildningsrelaterade kurser utgör det största området. En av orsakerna till den minskade volymen är att Lärarlyftet håller på att avslutas, hösten 2019 är den sista terminen, något som fått till följd att Skolverket upphandlar mycket färre kurser. Bland annat har kurser i matematikdidaktik och svenska som andraspråk därmed minskat kraftigt jämfört med 2017, totalt -67 hst. En uppdragsutbildning mot Region Dalarna där 30 undersköterskor har utbildats till sjuksköterskor har slutförts under våren 2018. Även viss uppdragsverksamhet mot kommunerna har slutförts (kurs i demensvård). Andelen kvinnor inom uppdragsutbildning motsvarar anslagsgrundande utbildning, och utgör 64 % jämfört med 72 % under 2017. Den lägre andelen kvinnor beror huvudsakligen på ökningen bland avgiftsbetalande studenter där männen är i stor majoritet (73 %).

De avgiftsbetalande studenterna har ökat kraftigt under 2018, nämligen med 40 hst (85 %), enligt tabell 1. Ökningarna återfinns huvudsakligen inom engelska, en högskoleförberedande kurs på 30 hp, samt inom program på avancerad nivå (både master och magister) i solenergiteknik och Business Intelligence.

Prestationsgrad

Prestationsgraden 2018 har totalt sett ökat till 80,6 % (2017: 79,2 %). Ökningen är dock tillfällig, och beror på att utbildningsvolymen minskade kraftigt 2017-2018 (-261 hst) vilket gav en artificiellt hög prestationsgrad 2018. Den naturliga eftersläpningen med antal hst som rapporteras vid kursstart och hpr vid kurslut gör att prestationsgraden per kalenderår tillfälligt ökar i nedgång.

Volymen fristående kurser har minskat med -126 hst (-6,4 %) jämfört med 2017 medan programmen minskar med 141 hst (-3,7 %). Dessa förändringar påverkar normalt prestationsgraden positivt eftersom programkurser generellt har högre prestationsgrad än fristående kurser. För fristående kurser har prestationsgraden totalt sett

minskat till 62 % (2017: 63 %), som fördelar sig på campus med 62 % (2017: 100 %) och distans 59 % (2017:57 %). Prestationsgraden fördelar sig på campuskurser med 88 % och på distanskurser med 59 %. För utbildningsprogram har prestationsgraden totalt ökat till 90 % (2017: 87 %). Den fördelar sig på campusprogram med 91 % (2017:91 %) och distansprogram med 86 % (2017:79 %)

Att den genomsnittliga prestationsgraden vid lärosätet ändå är relativt låg vid en jämförelse med andra lärosäten, beror på den stora andelen nätbaserade fristående kurser. Jämförs prestationsgraden per undervisningsform och utbildningstyp separat är lärosätets nivå inte anmärkningsvärd.

Demografi

Målet att könsfördelningen ska ligga inom intervallet 40-60 % har inte uppfyllts för verksamheten som helhet, och inte heller inom flertalet utbildningsområden (tabell 2). Inom vård, medicin, övrigt (bild) och lärarutbildning (LU-undervisning och verksamhetsförlagd utbildning) är övervägande andelen kvinnor (75 % eller högre) medan kvinnodominansen inte är lika hög inom humaniora och samhällsvetenskap. Idrott ligger inom 60/40, medan juridik och teknik ligger obetydligt utanför. Andelen kvinnor totalt sett är 66 %, samma som under 2017. Inom campusutbildningar är könsfördelningen räknat i antal individer 64 % kvinnor (2017: 65 %) medan andelen kvinnor inom distansutbildningar är 63 % (2017: 65 %).

Medelåldern för registrerade studenter har förändrats endast i liten utsträckning under året jämfört med föregående år. Under 2018 var medelåldern 31 år vilket är samma som under 2015-2017. 40,6 % av antalet studenter återfinns inom åldersintervallet 25-34 år, vilket är en ökning med 0,7 procentenheter vid en jämförelse med 2017. Andelen studenter 24 år eller yngre är 24,1 % och marginellt lägre än under 2017. Den ökade andelen utbildningsprogram kan fortsatt förväntas förskjuta åldersfördelningen till yngre åldersgrupper. Medelåldern för registrerade studenter vid fristående kurser på distans är 35 år medan den är 27 år för campusbaserade programkurser, liksom under 2017. Nätbaserade fristående kurser domineras av främmande språk.

Andelen studenter på utbildningsprogram utgjorde 67 % av den totala utbildningsvolymen under 2018 vilket var en procentenhet högre än under 2017 (tabell 3). Andelen kvinnor bland programstudenterna utgör 67 %, samma som under 2017. Den ökade andelen programstudenter hänger huvudsakligen samman med den pågående utbyggnaden av vård- och lärarutbildningar.

Tabell 3. Antal helårsstudenter och helårsprestationer 2016-2018 fördelade på utbildningsprogram och fristående kurser Källa :Ladok

	2016				2017				2018			
	HST	Kvinnor/män (%)	HPR	Kvinnor/män (%)	HST	Kvinnor/män (%)	HPR	Kvinnor/män (%)	HST	Kvinnor/män (%)	HPR	Kvinnor/män (%)
Utbildningsprogram	3 784	65 / 35	3 329	67 / 33	3 856	67 / 33	3 365	68 / 32	3 715	67 / 33	3 333	69 / 31
Fristående kurser	2 124	63 / 37	1 400	65 / 35	1 966	63 / 37	1 244	66 / 34	1 840	63 / 37	1 144	66 / 34
Summa	5 907	65 / 35	4 729	66 / 34	5 822	66 / 34	4 609	67 / 33	5 555	66 / 34	4 477	68 / 32

Kvinnorna presterade något bättre än männen, med en prestationsgrad på totalt 83 %, jämfört med männens 76 %. Kvinnors prestationsgrad har ökat med två procentenheter jämfört med föregående år medan männens prestationsgrad är oförändrad.

De stora yrkesprogrammen avviker samtliga från målet att könsfördelningen ska ligga inom intervallet 40-60 % (tabell 4). Vårdutbildningarna har omkring 90 % kvinnor, liksom lärarutbildningarna riktade mot yngre barn. Lärarutbildningarna riktade mot gymnasieskolan har 66 % kvinnor, medan högskoleingenjörsutbildningarna har 83 % män. Förändringarna mellan åren rör sig för samtliga utbildningar om ett fåtal individer, utan tydlig trend. Nybörjarna inom barnmorskeutbildningen har samtliga varit kvinnor ända sedan 2014.

Dessa andelar kvinnliga studenter stämmer väl överens med riket som helhet vad gäller barnmorskeutbildningen, förskollärarytbildningen, sjuksköterskeutbildningen och högskoleingenjörsutbildningen. Avseende ämneslärarytbildningen, specialistsjuksköterskeutbildningen och grundlärarytbildningen ligger andelen kvinnor i samtliga fall vid Högskolan Dalarna 5-9 % högre än i riket. Skillnaden torde delvis bero på vilka olika inriktningar som erbjuds studenterna avseende specialistsjuksköterskeutbildningarna och ämneslärarytbildningen. Ämneslärarytbildningen vid Högskolan Dalarna har sina största volymer inom språk och humaniora, ämnen som har många kvinnliga studenter.

Utveckling av anslagsintäkter

Den totala utbildningsvolymen för 2018 medför att anslagsintäkterna uppgår till 412,768 mnkr, inklusive ersättning för helårsprestationer från december föregående år. Gällande takbelopp för året är 432,085 mnkr. Högskolan har därmed haft en produktion som är 4,5 % lägre än takbeloppet vilket motsvarar cirka 19,3 mnkr. Det

medför att det utgående värdet av överproduktionen utgör 18,3 mnkr.

Utbyggnad av vissa utbildningar

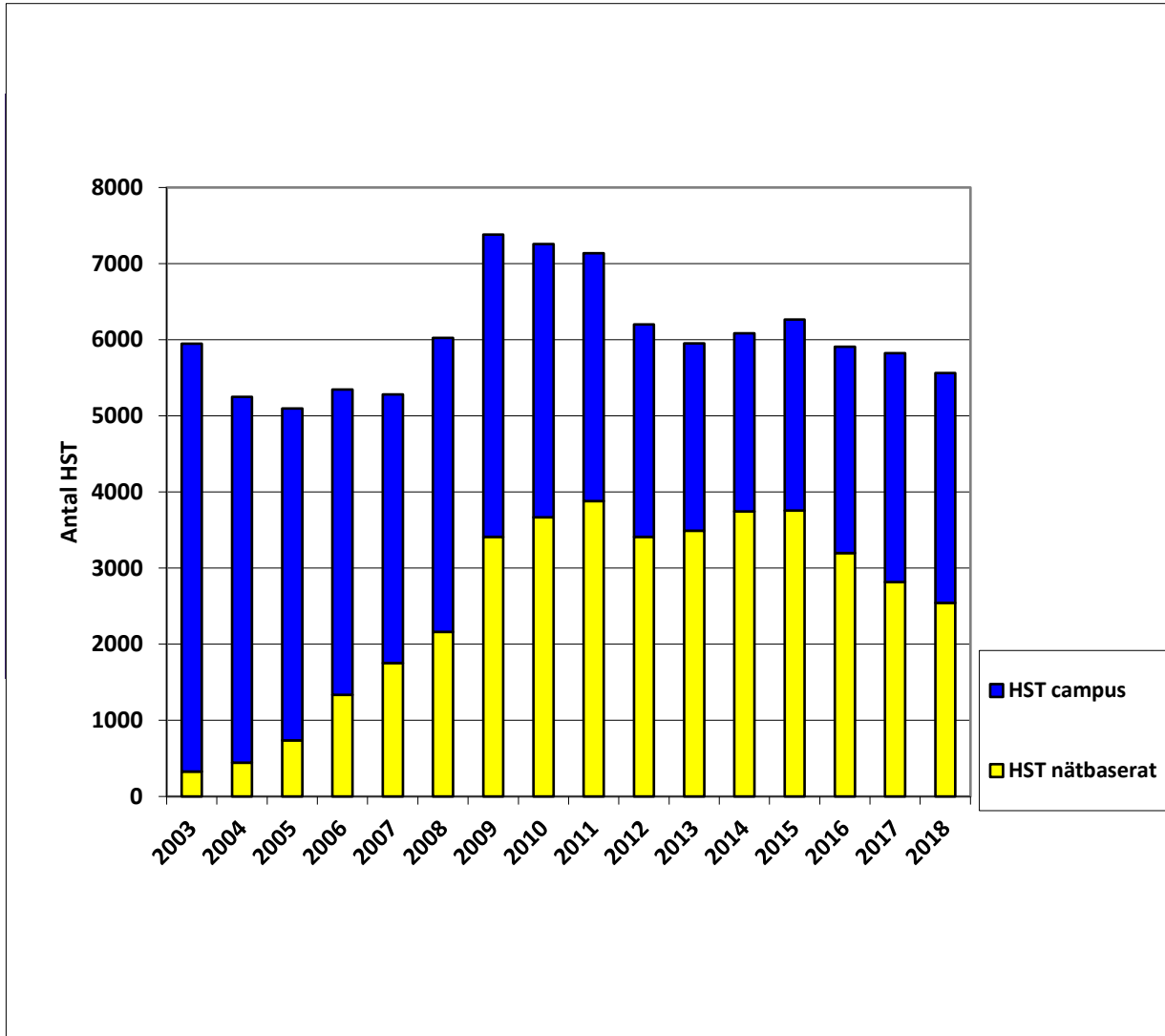
Under 2015-2017 hade Högskolan Dalarna regeringens uppdrag att öka antalet programnybörjare (tabell 4) inom en rad lärar- och vårdutbildningar. År 2018 omfattar uppdraget istället helårsstudenter inom samma utbildningar. Uppdraget har totalt sett uppfyllts, om än ojämnt fördelat över de olika utbildningarna.

Antalet hst har ökat kraftigt för de flesta utbildningar som omfattas av utbyggnaden fr.o.m. 2015 i enlighet med riksdagens beslut. Vid en jämförelse med 2014 har antalet hst ökat för Barnmorskeutbildningen med 18 hst (63 %), Förskollärarytprogrammet med 134 hst (113 %), Sjuksköterskeutbildningen med 130 hst (31 %), Kompletterande pedagogisk utbildning med 47 hst (utbildningen fanns inte under 2014) och Ämneslärarytbildningen inriktning gymnasieskolan med 203 hst (127 %).

Specialistsjuksköterskeutbildningen är oförändrad vad gäller antalet hst men har under perioden ökat med en inriktning för att därmed återgå till utbudet som gällde under 2014. Antalet programnybörjare har tredubblats från 25 under 2015 till cirka 75 under 2017-2018. För högskoleingenjörsutbildningen har antalet hst minskat marginellt, nämligen med 1 % (-2 hst). För grundlärarytprogrammet, inriktning förskola och årskurs 1-3, har minskning skett med 3 % (-8 hst). Samtidigt har grundlärarytprogrammet, inriktning årskurs 4-6, ökat med 30 % (42 hst) vid en jämförelse med 2014.

Diagram 1. Antal helårsstudenter, campus respektive nätbaserad utbildning, 2003-2018

Källa: Ladok

Tabell 4: Antal programnybörjare, helårsstudenter och examina för högskoleingenjörs- samt vissa vård- och lärarutbildningar 2016-2018 Källa: Ladok

	2016		2017		2018	
	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)
Högskoleingenjörsutbildningar						
Programnybörjare 2)	72	29 / 71	70	30 / 70	58	17 / 83
Helårsstudenter	187	28 / 72	192	28 / 72	181	26 / 74
Examina	37	21 / 79	34	38 / 62	49	31 / 69
Sjuksköterskeutbildning						
Programnybörjare 2)	232	90 / 10	288	89 / 11	247	89 / 11
Helårsstudenter 1)	487	88 / 12	544	90 / 10	543	89 / 11
Examina	114	89 / 11	110	87 / 13	165	90 / 10
Specialistsjuksköterskeutbildningar						
Programnybörjare 2)	46	93 / 7	75	93 / 7	74	95 / 5
Helårsstudenter	37	98 / 2	44	96 / 4	55	95 / 5
Examina	48	92 / 8	26	96 / 4	28	96 / 4
Barnmorskeutbildning						
Programnybörjare 2)	19	100 / 0	40	100 / 0	32	100 / 0
Helårsstudenter	28	100 / 0	40	100 / 0	46	100 / 0
Examina	21	100 / 0	19	100 / 0	23	100 / 0
Förskolläraryt utbildning						
Programnybörjare 2)	100	92 / 8	101	92 / 8	92	97 / 3
Helårsstudenter	238	94 / 6	266	93 / 7	253	96 / 4
Examina	23	96 / 4	53	98 / 2	75	93 / 7
Grundläraryt utbildning, F och årskurs 1-3						
Programnybörjare 2)	73	89 / 11	83	94 / 6	67	96 / 4
Helårsstudenter	268	93 / 7	246	94 / 6	227	95 / 5
Examina	42	98 / 2	68	98 / 2	57	94 / 6
Kompletterande pedagogisk utbildning						
Programnybörjare 2)	34	71 / 29	38	66 / 34	33	61 / 39
Helårsstudenter	39	64 / 36	45	63 / 37	47	66 / 34
Examina			22	68 / 32	31	61 / 39
Ämnesläraryt utbildning, gymnasieskolan						
Programnybörjare 2)	214	72 / 28	176	70 / 30	130	66 / 34
Helårsstudenter	322	73 / 27	382	76 / 24	363	75 / 25
Examina	16	56 / 44	26	81 / 19	23	91 / 9

Anm 1) 2016 motsvarar 28,3 hst en uppdragsutbildning mot Landstinget Dalarna. Motsvarande antal för 2017 är 28,1 hst och för 2018 15,3 hst.

Anm 2) Antal programnybörjare 2017-2018 är hämtade från Högskolans ledningsinformationssystem (Diver) som beaktar antal avhopp under terminen, något som inte hanteras inom ramen för Ladok 3

Utbildning på campus respektive distans

Högskolan Dalarna har en nationellt sett hög andel distansutbildning, och även vissa utbildningar som formellt är campusförlagda går att delta i med hjälp av tekniska verktyg. Andelen distansutbildning där studenterna väljer att enbart studera i realtid på nätet har däremot fortsatt att minska, nu från 48 % 2017 till 46 % 2018 (diagram 1).

Räknat i antal individer som studerar vid Högskolan läser nästan två av tre studenter minst en nätbaserad kurs. Andelen har minskat från 65 % under föregående till 64 % 2018.

Bland utbildningsprogrammen utgör andelen distansutbildning 25 % (931 hst), en minskning med 19 procentenheter (-217 hst) jämfört med 2017. Minskningen hänger till stor del samman med den totalt lägre utbildningsvolymen under 2018. För övrigt har undervisningsformen ändrats från distans till campus på några program inom vård och skola, och ett större distansbaserat tvåårigt program har antagningsuppehåll under hösten 2018. Andelen distansutbildning bland fristående kurser är väsentligt högre, nämligen 88 % (1 615 hst) vilket är en minskad andel med tre procentenheter från 2017. Utbildningsvolymen i absoluta tal är 53 hst lägre.

Tabell 5: Antal avlagda examina 2016-2018 Källa: Ladok

Examenskategori	2016		2017		2018	
	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)
Yrkesexamina						
Barnmorskeexamen	21	100 / 0	19	100 / 0	23	100 / 0
Specialistsjuksköterskeexamen	48	92 / 8	26	96 / 4	28	96 / 4
Lärarexamen	277	77 / 23	306	81 / 19	341	75 / 25
Högskoleingenjörsexamen	37	19 / 81	34	38 / 62	49	31 / 69
Sjuksköterskeexamen	114	89 / 11	110	87 / 13	165	90 / 10
Socionomexamen	54	94 / 6	45	91 / 9	57	89 / 11
Summa	551		540		663	
Generella examina						
Masterexamen	9	0 / 100	13	31 / 69	24	8 / 92
Magisterexamen	104	71 / 29	114	81 / 19	117	72 / 28
Kandidatexamen	464	62 / 38	411	64 / 36	516	64 / 36
Social omsorgsexamen	1	100 / 0				
Högskoleexamen	64	35 / 65	60	43 / 57	60	57 / 43
Yrkehögskoleexamen						
Summa	642		598		717	
Samtliga examina	1 193	67 / 33	1 138	71 / 29	1 380	68 / 32

Antal avlagda examina

Antalet avlagda examina var 1 380 under 2018, vilket är en ökning med 21 % (242 st.) jämfört med 2017 (tabell 5). En stor del av ökningen hänför sig till kandidatexamina som ökar med 26 % (105 st.) vid en jämförelse med 2017. Ökningen återfinns huvudsakligen inom huvudområdena omvårdnad (p.g.a. dubbelexamina vid uttag av sjuksköterskeexamen), företagsekonomi samt idrotts- och hälsovetenskap. Antalet sjuksköterskeexamina har ökat med 50 % (55 st.), något som är en direkt följd av utökat antal platser fr.o.m. 2015. Även antalet lärarexamina totalt ökar med 11 % (35 st.) från 2017 till 2018. Ökningen hänför sig huvudsakligen till examina som avser den äldre lärarutbildningen.

Antalet examina på avancerad nivå är i princip oförändrat medan antalet examina på grundnivå har ökat med 29 % (238 st.) vid en jämförelse med föregående år. Antalet yrkesexamina ökar med 27 % (144 st.) medan generella examina ökar med 16 % (98 st.). Andelen examina på avancerad nivå utgör 24 % (2017; 29 %) medan andelen yrkesexamina motsvarar 50 % av totalt antal examina (2017: 48 %).

Medelåldern vid uttag av examina är 32 år och andelen män är 32 % (2017: 29 %). Medelåldern är ganska stabil över åren (32-33 år), men andelen män har ökat med tre procentenheter jämfört med 2017. Antalet dubbla examina är 181, 35 % högre än 2017 (47 st.), något som beror på det ökade antalet examinerade sjuksköterskor som i stor omfattning tar ut dubbla examina. Sedan några år är det endast barnmorskor, specialistsjuksköterskor, sjuksköterskor och socionomer som har möjlighet att ta ut både en yrkesexamen och en generell examen.

Lärar- och förskolläraryrket

Insatser för information och vägledning inom lärarutbildningen

Informationsinsatserna kring Högskolans breda utbud av lärar- och förskolläraryrket liksom lärarfortbildning samordnas inom lärarutbildningskansliet som ständigt uppdaterar dimensioneringen av olika examina, inriktningar och ämneskombinationer för att svara mot studenternas söktryck och arbetsmarknadens behov.

Informations- och vägledningsinsatserna sker via fysiska möten, telefon, e-post och lärarprogrammets respektive webbsidor. Ytterligare en resurs för information och vägledning av lärarstudenter är en heltidsanställd studieadministratör för de fem lärarprogrammen.

Det förekommer också riktade insatser i form av Öppet hus för gymnasieelever och deltagande på utbildningsmässor. För detta arbete skapas olika former av marknadsföringsmaterial som exempelvis programblad och

foldrar. Information om lärarutbildningen finns också på Högskolans externa webbsidor, lärplattformen Learn och den elektroniska utbildningskatalogen.

Under 2018 har särskilda åtgärder vidtagits för att marknadsföra förskolläraryrket och grundlärarprogrammen där Högskolan har ett särskilt uppdrag att utvidga studentvolymen. Dessa utbildningar har marknadsförts via Facebook och Instagram bland potentiella studenter i åldern 19-35 bosatta i Dalarna och angränsande län. Även särskilda informationskvällar har anordnats tillsammans med regionens skolhuvudmän för att rekrytera delvis nya kategorier av studenter till de arbetsintegrerade lärarutbildningarna.

Införandet av lärar- och förskolläraryrket har gjort att behovet av information och vägledning för verksamma lärare ökat markant, inte minst för att samordna och vägleda verksamma lärare som tar del av Högskolans stora utbud av kurser inom Lärarlyftet II. Högskolan har också särskilda resurser för validering och tillgodoräkning.

Flexibla vägar in i läraryrket

Bristen på behöriga lärare i den svenska skolan är fortfarande påtaglig, trots tidigare insatser för att öka antalet lärare med behörighetsgivande lärarexamen. Regeringen beslutade därför under 2018 att uppdra åt sju lärosäten, inklusive Högskolan Dalarna, att skapa fler och mer flexibla vägar in i läraryrket. Umeå universitet innehar samordningsuppdraget för detta projekt och har under hösten 2018 kallat till ett antal informations- och planeringsträffar för att utveckla uppdraget i konkreta handlingar.

Uppdraget kan brytas ner i två delprojekt. Det ena handlar om att utveckla flexibla utbildningsvägar genom att arbeta med metoder för validering av reell kompetens och utvecklande av kompletterande kurser inom förskolläraryrket och lärarutbildningarna. Det andra handlar om att skapa poänggivande och påbyggnadsbara kurser för dem som redan arbetar i skolan men saknar behörighetsgivande lärarexamen. Men dessa kurser är också avsedda för dem som är intresserade av undervisning men ännu inte arbetar i skolan. Kurserna ska kunna utgöra en grund för att arbeta i skolan men också kunna fungera som en inkörsport till fortsatt utbildning.

Förutom deltagande i den nationella samordningsgruppens gemensamma arbete, har en lokal ledningsfunktion och en operativ styrgrupp inrättats vid lärosätet. Det lokala utvecklingsarbetet sker i nära dialog med de skolhuvudmän som Högskolan samverkar med inom ramen för PUD (Pedagogiskt utvecklingscentrum Dalarna). Under senhösten beslutades om att i regionen genomföra en inventering för att kartlägga dels verksamma lärare som

helt saknar lärarutbildning, dels de som har en påbörjad men ej slutförd lärarutbildning. Utifrån denna behovskartläggning kommer sedan olika utbildningsalternativ att utformas.

Vidareutbildning av obehöriga lärare (VAL).

Enligt uppdrag anordnar Högskolan Dalarna tillsammans med sju andra lärosäten kompletterande utbildning för erfarna och verksamma lärare som saknar lärarexamen (VAL II). VAL-verksamheten vid Högskolan Dalarna samordnas av en projektledare som även ingår i den nationella ledningsgruppen. Totalt har ca 280 studenter varit aktiva inom VAL-programmet vid Högskolan Dalarna under 2018.

Andelen sökande som inte har kunnat antas till VAL-programmet har ökat under 2018 på grund av att deras utbildningsbehov inte ryms inom förordningens ram på max 120 hp studier till examen. Detta har inneburit att vägledande samtal vid avslag har tagit ett allt större utrymme. Förhoppningen är dock att projektet "Fler vägar in" ska möjliggöra för denna kategori sökande att meritera sig för VAL.

Under de senaste åren har det inom det nationella samordningsarbetet dessutom utprövats ett flertal metoder för att validera kunskaper i form av reell kompetens hos de sökande i VAL. Under 2018 har gemensamma former utvecklats för validering av verksamhetsförlagd utbildning (VFU), vilket säkerställer att de sökande får en likvärdig och rättssäker bedömning av sin erfarenhetsbaserade kompetens.

Övningsskolor

Under 2018 har Högskolan bedrivit försöksverksamhet med ett 60-tal särskilt utvalda övningsskolor och övningsförskolor i totalt 18 olika kommuner. Verksamheten omfattar samtliga förskolläro- och grundlärostudenter som antagits sedan hösten 2014, totalt ca 1500 st.

Arbetet bedrivs i nära samarbete med skolhuvudmän i regionen och har under de senaste åren vidareutvecklats och fördjupats till att idag kännetecknas av ett tydligt samskapande av såväl utbildning som kunskap.

Lärostudenten får en kvalitetssäkrad VFU på en skola/förskola som har behöriga och erfarna lärare/förskollärare som genomgått handledarutbildning och är väl insatta i utbildningens mål och innehåll. Högskolan och övningsskolan/-förskolan får genom det närmare och kontinuerliga samarbetet möjlighet att förena den forskningsbaserade vetenskapliga grunden med praktikens beprövade erfarenhet så att lärostudenterna möter högskoleförelagda och verksamhetsförelagda läroutbildare som

tar ett gemensamt utbildningsansvar och talar samma språk.

Genom detta samskapande under studenternas utbildning utvecklas också ny kunskap som i sin tur bidrar till att utveckla såväl Högskolans som övningsskolornas respektive verksamheter. Intresset från huvudmännen att medverka i form av övningsskola/-förskola är fortsatt stort och Högskolan planerar att fortsätta genomföra VFU:n i liknande form även efter att försöksverksamheten upphör under 2019.

Sommarkurser

Högskolan har under 2018 enligt uppdrag bedrivit sommarkurser och annan verksamhet för att främja och accelerera kompetensförsörjningen med lärare till regionens skolor. Två sommarkurser, en i biologi och en i naturvetenskap (programmering), genomfördes med sammanlagt 17 registrerade studenter, motsvarande 3 HST. Planering påbörjades under året för ett bredare utbud 2019 med bättre framförhållning.

Dessutom förbereddes under året andra aktiviteter för att stödja regionens lärarkompetensförsörjning, främst uppsökande verksamhet, dels för studenter som avbrutit en nästan färdig läroutbildning, dels för lärare som tidigare hoppat av yrket.

Kvalitetsförstärkning

Den särskilda höjning av ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförelagd utbildning som angavs i regleringsbrevet ska användas för kvalitetsförstärkande åtgärder.

Kvalitetsförstärkande åtgärder inom det samhällsvetenskapliga området har i huvudsak använts till att lägga mer läroresurser per kurs än vad som annars hade varit möjligt. För studenterna har det inneburit mer kontakttid med lärare, främst i form av fler läroledda övningsstillfällen och seminarier inom ekonomistyrning och internationell ekonomi.

Inom humaniora och språk har resurserna i huvudsak använts till ökat stöd för studenternas skrivande, framför allt vid examensarbeten.

Mer resurser har satsats på VFU-kurserna i läroutbildningen, något som inneburit att Högskolans lärare i mycket större utsträckning än tidigare är ute på VFU-skolorna. Vissa kurser, främst examensarbeten, har också förstärkts med utökade läroresurser.

Bedömning av reell kompetens

Från 2016 till 2018 har Högskolan på ett strukturerat sätt arbetat med att utveckla sitt arbete med bedömning av reell kompetens. Arbetet inleddes med kunskapsinhämtning bland annat genom deltagande i konferenser, workshops och studiebesök i Finland och Skottland samt medverkan i Valideringsdelegationens expertgrupp. Under våren 2017 rekryterades en samordnare för validering som kartlagt de strukturer och processer som redan fanns vid Högskolan med fokus på tillträde och tillgodoräkning för att sedan utveckla och föreslå varaktiga strukturer för bedömning och erkännande av reell kompetens. Högskolan har fått medel från och samverkar med UHR kring reell kompetens. Medarbetare vid Högskolan har deltagit i tre UHR-ledda projekt. Det lokala projektet har tagit fram förslag till processer, information och plan för utbildning och kommunikation samt vägledningsguider för utveckling av mål- och kompetensbeskrivningar. Projektets huvuddel avslutas vid utgången av 2018 och ett implementeringsprojekt tar vid.

För stöd och samverkan i projektarbetet har Nätverk Norrland bildats, där Högskolan Dalarna ingår. För den regionala utvecklingen av validering av reell kompetens har Högskolan Dalarna tillsammans med Region Dalarna, Arbetsförmedlingen och Dala Valideringscentrum skapat Valideringsnätverk Dalarna med uppgift att stötta och främja validering i regionen.

Läroutbildningen har dessutom egna uppdrag där validering av reell kompetens ingår: VAL och ”Flexibla vägar in i läraryrket”. Dessa samverkar inom lärosätet med det övergripande valideringsprojektet, och erfarenheter utbyts.

Kompletterande utbildning för utländska akademiker

För högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning har Högskolan Dalarna haft två ettåriga program; Ekonomi och Systemvetare, intag två gånger per år. Inga studenter har påbörjat Systemvetarprogrammet. På Ekonomiprogrammet har en student tagits in vid varje intag. En student slutade våren 2018, en student slutar i januari 2019. Dessa två studenter har slutfört utbildningen med goda studieresultat. En tredje student togs in hösten 2018 och är för närvarande halvvägs genom utbildningen.

Totalt var det 16 sökande till Ekonomiprogrammet till vårterminen 2018, varav två behöriga, en startande. För Systemvetarprogrammet var det fem sökande, två behöriga, inga startande. Övriga terminer har haft liknande siffror.

Upplägget på programmen motsvarar årkurs 1 för respektive program, så som det ges normalt. Det ges ingen examen, däremot intyg om genomförda kurser. Kontakter till näringslivet genom praktiskt arbete förefaller vara viktigare än en kompletterande utbildning, och leder sannolikt snabbare till anställning. En kompletterande utbildning upplevs inte förbättra chanserna till anställning i konkurrens med andra sökande.

Inga uppföljningar av utbildningarna är gjorda. För ett ökat intresse och söktryck ska förmodligen utbildningarna göras kortare och det ska förekomma praktik. Inga generella slutsatser kan göras med så litet studentunderlag.

Utvecklingskostnaderna för utbildningarna har varit relativt små jämfört med att utveckla nya program. Undervisningskostnaderna har varit små i absoluta tal då det varit få studenter, men höga per student.

Disciplinärenden

Disciplinnämnden utreder och beslutar i de ärenden där student misstänks för att ha vilselett när studieprestation skulle bedömas, stört verksamheten eller utsatt annan student eller arbetstagare för trakasserier.

Disciplinnämnden har under 2018 genomfört 8 sammanträden (2017: 9) där studentrepresentation funnits vid samtliga. Under året har 58 ärenden anmälts (2017: 39) Beslut har fattats i 43 ärenden varav disciplinnämnden fattat beslut i 18 ärenden och rektor har fattat beslut i samråd med lagfaren ledamot i 25 ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden har under året varit 10 veckor (2017: 13 veckor). Under 2018 har inget beslut överklagats till högre instans.

I de beslut som fattats i disciplinärenden under 2018 har 21 studenter stängts av (2017: 22) och 4 studenter har varnats (2017: 5). För 38 individer har ärendet skrivits av (2017: 28 individer). Av besluten om avstängning, avser 18 plagiering (2017: 15) och 3 avser annat slag av fusk såsom fuskklappar och otillåtet samarbete (2017: 7). I inget fall har studenter stängts av p.g.a. störande av verksamheten eller trakasserier (2017: 0).

Studieavgifter och internationell mobilitet

Studieavgifter för tredjelandsstudenter

Högskolan har under 2018 haft två heltidstjänster som specifikt har arbetat med rekrytering och administrativt stöd för avgiftsskyldiga studenter vid Högskolan. Under 2018 registrerades 176 avgiftsskyldiga studenter, varav 26 % kvinnor. Detta innebar en ökning på 69 % avseende antalet individer jämfört med 2017 (104 studenter, varav 32 % kvinnor). Ökningen beror framförallt på att Högskolan under 2018 har erbjudit ett kurspaket inom förberedande engelska för högskolestudier, där nästan 70 individer registrerades. Högskolan administrerade stipendier för 24 studenter, varav 25 % kvinnor, en ökning från 2017 (17 stipendiat, varav 24 % kvinnor).

Antalet inresande tredjelandsstudenter inom utbytesprogram var under 2018 24 studenter varav 83 % kvinnor, att jämföra med 27 studenter under 2017 (tabell 6).

Den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på Högskolans övriga verksamhet

Studieavgiftsreformen har sedan införandet 2011 haft både positiva och negativa effekter på Högskolans verksamhet. Liksom tidigare år medför arbetet med studieavgifter merarbete i form av extra administration och manuellt arbete. Under 2018 hade Högskolan ett stort antal återbetalningsärenden på grund av sökande som blev nekade uppehållstillstånd; handläggningen av dessa ärenden är mycket tidskrävande. Högskolan fortsatte under 2018 satsningen på personlig och proaktiv kommunikation med internationella sökande, vilket har lett till att de sökande som börjar studera vid Högskolan har mer realistiska förväntningar på vad de kan förvänta sig under studietiden i Dalarna.

Rekryterings- och kommunikationsåtgärder för att attrahera internationella sökande till Högskolans engelskspråkiga utbildningar fortsätter. Ekonomiskt går den avgiftsfinansierade verksamheten med ett överskott för tredje året i rad. Överskottet uppgår till cirka 1300 tkr under 2018 (2017: +700 tkr).

Den studieavgiftsfinansierade verksamheten är fortfarande en förhållandevis liten del av Högskolans totala verksamhet, med blygsam påverkan på verksamheten i stort. De betalande studenterna är koncentrerade till några få områden, och har där avsevärd betydelse för utbildningarna – till exempel skulle Högskolans utbildningar inom solenergiområdet knappast vara bärkraftiga utan betalande studenter.

Inga studenter har under 2018 antagits genom separat antagning.

Samarbetet med Migrationsverket

Högskolan har under 2018 fortsatt kontakterna med Migrationsverkets studerandeenhet i Örebro och det fungerar i huvudsak bra. Det finns dock fortfarande flera systematiska problem med regelverk och tillämpning, bland annat för studenter som har svenskt uppehållstillstånd för studier och som åker på utbytesstudier – det visar sig att deras svenska uppehållstillstånd dras in vid utbytesstudierna, vilket medför svårigheter att återkomma och avsluta studierna vid Högskolan Dalarna. Forum för Internationalisering och Svenska Institutet har involverats och förhoppningen är att det kommande studerandedirektivet ska underlätta för studenterna.

Långa handläggningstider hos Migrationsverket drabbar även doktorander och anställda från länder utanför Europa.

Tabell 6: Antal studieavgiftsskyldiga studenter 2016–2018 Källa: Ladok (stipendier: HDa beslut)

	Antal registrerade studieavgiftsskyldiga studenter				varav stipendiat 1)				Tredjelandsstudenter som deltagit i utbildning inom utbytesprogram			
	2016	2017	2018	Kvinnor/män (%)	2016	2017	2018	Kvinnor/män (%)	2016	2017	2018	Kvinnor/män (%)
Grundnivå	30	33	92	30 / 70	1	-	3	0 / 100	27	27	22	86 / 14
Avancerad nivå	65	75	84	21 / 79	28	17	21	29 / 71	2	-	2	50 / 50
Summa 2)	95	104	176	26 / 74	29	17	24	25 / 75	29	27	24	83 / 17

Anm 1) Antalet stipendiat är redovisat i enlighet med återrapportering till UHR, endast första årets beviljande rapporteras

Anm 2) Några studenter läser 2017 både på grundnivå och avancerad nivå men summa-raderna räknar antalet individer

Migrationsverket bjöd 2018, liksom tidigare år, in samtliga lärosäten till diskussion om arbetsprocesser och information om planerade förbättringar som skulle göra handläggningstiden snabbare för studentärenden.

Utbytesavtal

Högskolan har 200 avtal inom Erasmus+ (jämfört med 188 under 2017) och 13 bilaterala samarbetsavtal utanför Europa. Högskolan bedriver internationell samverkan genom andra typer av avtal, bland annat i Nepal, Uganda och Bangladesh samt nätbaserat samarbete, speciellt inom språkutbildningarna. Nya Nordplussamarbeten har initierats under året, bland annat inom barnmorske- och lärarutbildningen. Inom informatik fortsätter programsamarbete med JUFÉ, (Nanchang, Kina). Högskolan har ett Erasmusplus-ICM samarbete med Algeriet och administrerar tre Minor Field Studies-stipendier.

Inresande studenter

Under 2018 kom 289 internationella studenter, varav 65 % kvinnor, genom utbytesavtal (2017: 337 studenter varav 66 % kvinnor). Till dessa ska läggas internationella studenter i program och fristående kurser på campus samt studenter i utlandet som studerar nätbaserat vid Högskolan Dalarna (tabell 7). Antalet inresande studenter har minskat med 14 % (-48 st.) vid en jämförelse med 2017. Detta beror bland annat på tillfälligt förändrat kursutbud och även vissa problem med boendesituationen.

Utresande studenter och personal

Enligt Högskolans strategiska mål ska den internationella rörligheten bland studenter och personal öka. Antalet utresande avtalsstudenter på teoretiska studier minskar dock, 32 studenter år 2018, jämfört med 50 st. 2017 (tabell 8). Högskolan vidtar olika åtgärder för att öka den internationella rörligheten, däribland ändrad organisation, omfördelning av resurser och ökad vägledning tidigt i utbildningen.

Studenter som gör en utlandspraktikperiod inom Erasmus+ uppgick till 24 (2017: 30). Utöver dessa tillkommer 12 studenter inom sjuksköterske- och barnmorskeutbildning som har gjort sin VFU i Uganda och Nepal, samt enstaka fristående praktikanter. Totalt har 40 individer gjort utlandspraktik i någon form (2017: 31).

Personalutbyte inom Erasmus+ stipendieprogram ökar från 75 deltagare 2017 till nära nog en fördubbling, 144 deltagare 2018. Trenden fortsätter under 2018 att fler teknisk-administrativ personal deltog i Erasmus+, och fler undervisande personal väljer personalutbyte utan undervisning. Antalet lärare som deltog i lärmobilitet i undervisningssyfte ökar något, till 33 (2017: 27). Sex av deltagarna kom från andra organisationer.

Högskolan har under 2018 fortsatt arbetet med att utveckla en modell för hur internationalisering kan integreras i kurser och kursmål. Modellen har presenterats nationellt och ambitionen är att göra modellen så pass generell att den kan användas för att integrera flera generiska färdigheter.

Tabell 7: Inresande studenter i utbytesprogram 2016-2018 Källa: Ladok

Utbytesprogram	2016		2017		2018	
	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)
Erasmus Plus	294	64 / 36	309	65 / 35	263	63 / 37
Bilaterala avtal	25	63 / 37	27	70 / 30	24	83 / 17
Linnaeus-Palme	2	50 / 50				
Science without Borders	2	0 / 100				
Utlandspraktik 1)	12	60 / 40	1	100 / 0	2	100 / 0
Nätbaserade	6	17 / 83				
Summa	341	60 / 40	337	66 / 34	289	65 / 35

Anm 1) Studenter redovisas som inresande det är de påbörjat utbytet om detta går över kalenderårsskiftet

Tabell 8: Utresande studenter i utbytesprogram 2016-2018 Källa: Ladok (MFS: HDa beslut)

Utbytesprogram	2016		2017		2018	
	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)
Erasmus	26	59 / 41	32	59 / 41	16	56 / 44
Minor Field Studies	2	100 / 0	2	100 / 0	2	100 / 0
Bilaterala avtal	21	33 / 67	16	44 / 56	14	29 / 71
Linnaeus-Palme	2	100 / 0				
Utlandspraktik 1)	36	56 / 44	31	61 / 39	40	60 / 40
Summa	87	53 / 47	81	58 / 42	72	54 / 46

Anm 1) Studenter redovisas som utresande det år de påbörjat utbytet om detta går över kalenderårsskiftet

Forskning och utbildning på forskarnivå

Forskningen vid Högskolan Dalarna koncentreras till sex profilområden: *Energi, skog och byggd miljö, Hälsa och välfärd, Komplexa system – Mikrodataanalys, Interkulturella studier, Stålförning och ytteknik* samt *Utbildning och lärande*. Högskolan Dalarna har sedan tidigare examenstillstånd för forskarutbildningsområdet Mikrodataanalys, och fick 2017 examenstillstånd även för Pedagogiskt arbete och Hälsa och välfärd med inriktning evidensbaserad praktik, inom vilka forskarutbildningsämnena pedagogiskt arbete och vårdvetenskap har inrättats. Under året har ett intensivt arbete genomförts i uppbyggnaden av nya forskarutbildningar knutna till de examenstillstånd som erhöles under 2017, vad gäller såväl infrastruktur som forskningen som helhet.

Under 2018 har beslut fattats om att ta i bruk en modell för granskning av forskningsverksamheten, och förberedelser har gjorts för att under 2019 granska forskningsprofilerna Komplexa system – Mikrodataanalys (extern granskning) och Interkulturella studier (intern granskning); de profilerna blir pilotfall för granskningsmodellen.

I takt med att forskarutbildningens volym har ökat vid Högskolan, har också behovet av robustare organisation för kvalitetsgranskning uppstått. Under 2018 har ett intensivt arbete bedrivits för att ombilda nämndorganisation kring forskarutbildning. Forskarutbildningsnämnden (FUN), underställd Utbildnings- och Forskningsnämnden, kommer att ansvara för granskningen av kvalitet i forskarutbildningarna, medan ett forskarutbildningsråd (FUR) för varje forskarutbildning ansvarar för genomförandet av utbildningen. Den nya organisationen beräknas vara på plats under vårterminen 2019.

En diskussion avseende principer för fördelning av interna forskningsmedel har också påbörjats under året, samt en behovsinventering rörande näringslivets behov av framtida kompetens inom teknikområdet.

Forskning

Forskare vid Högskolan Dalarna publicerade 258 refereegranskade vetenskapliga artiklar under 2018, vilket utgör en ökning med 11 % (25 st.) vid en jämförelse med 2017 (tabell 9). Flera övriga publikationstyper minskar däremot, vilket medför att totalen är oförändrad. Andelen refereegranskade artiklar av den totala publikationsvolymen har ökat från 46 % 2017 till 51 % 2018. Ökningen kan hänföras till publiceringsstrategiskt arbete och återfinns huvudsakligen inom forskningsprofilen Hälsa och välfärd.

Erfarenhetsmässigt sker alltid viss retroaktiv inrapportering av publikationer, varför den totala volymen för 2018 troligen kommer att öka något. Siffrorna för 2017 har däremot minskat i viss mån sedan årsredovisningen 2017, vilket beror på att ett antal slutliga publikationsdatum hamnade på 2018. Könsindelningen för samtliga publikationstyper totalt är jämn, 51 % kvinnor respektive 49 % män, vilket utgör i det närmaste samma andelar under de senaste tre åren.

De totala intäkterna för forskning, inklusive uppdragsforskning, omfattar 126,9 mnkr vilket är en ökning med 18 % (19,2 mnkr) jämfört med 2017. Anslagsintäkterna ökade med 14,7 mnkr (24 %) och den externa finansieringen med 4,5 mnkr (10 %).

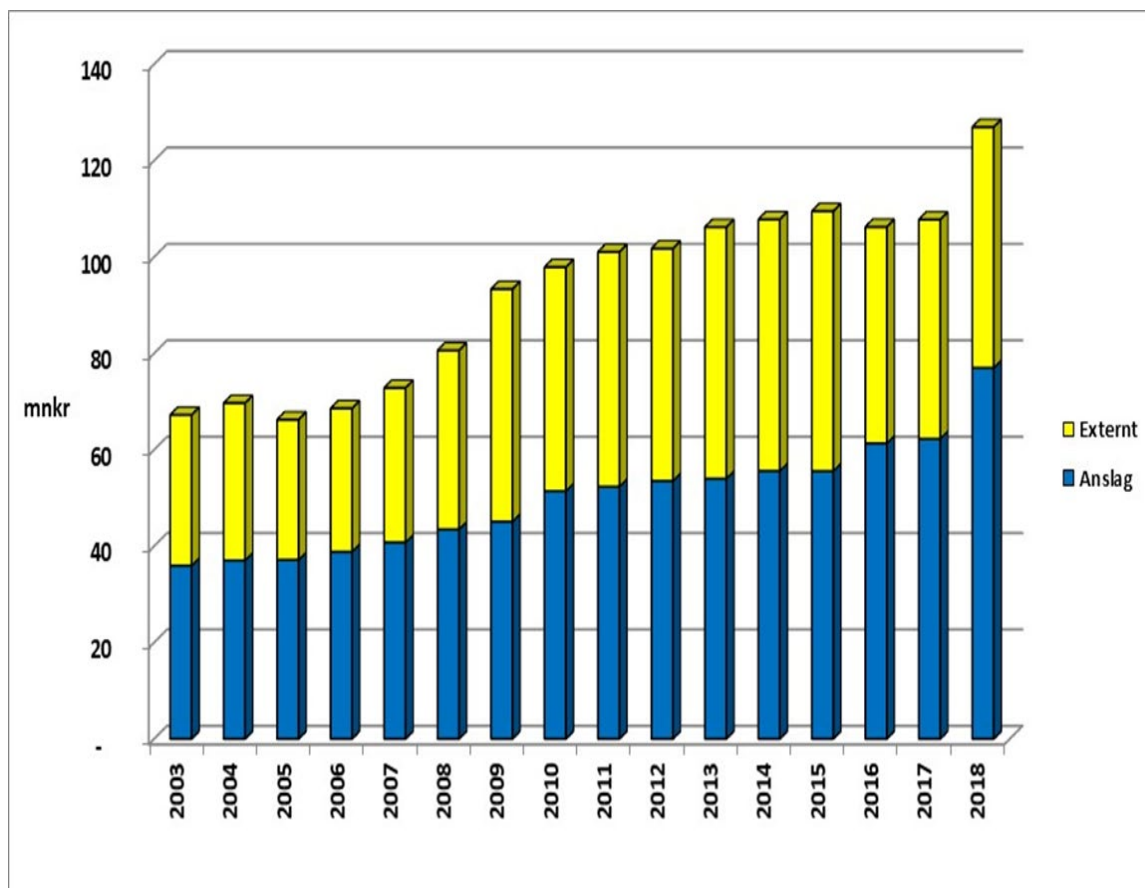
Tabell 9: Antal publikationer 2016–2018 Källa: DiVA

	2016*		2017*		2018	
	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)	Totalt	Kvinnor/ män (%)
Artiklar (refereegranskade)	200	48 / 52	233	54 / 46	258	46 / 54
Böcker	9	56 / 44	6	67 / 33	8	25 / 75
Kapitel i bok, del av antologi	67	57 / 43	65	65 / 35	58	64 / 36
Konferensbidrag (refereegranskade)	113	58 / 42	97	46 / 54	105	67 / 33
Konferensbidrag (övriga)	57	63 / 37	50	62 / 38	26	69 / 31
Rapporter	23	35 / 65	12	50 / 50	17	29 / 71
Övriga artiklar	50	32 / 68	47	21 / 79	38	26 / 74
Summa	519	51 / 49	510	52 / 48	510	51 / 49

Anm * Uppgifterna för 2016-2017 är delvis justerade retroaktivt p.g.a. att ytterligare publikationer för perioden har rapporterats i efterhand.

Informationen har tagits fram 2019-01-01

Diagram 2. Totala intäkter forskning 2003-2018 (mnkr) Källa: Agresso

Tabell 10: Antal i forskarutbildning fördelat på forskningsämnesområde och kön 2016-2018

Källa: Ladok och HDa underlag

Kategori	2016	2017	2018							
			Humaniora Samhällsvet		Medicin häls- sovet		Teknik Naturve- tenskap		Summa	
			Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Doktorand	47	40	20	6	11	9	15	40	21	
Övrigt 1)	15	9	5	1				5	1	
Utanför HDa 2)		6	6	1	8	3	1	15	4	
Totalt	62	55	31	8	19	3	10	15	60	26
Summa	62	55	39		22		25		86	

Uppgifterna avser läget per 31 december.

Anm 1) Annan anställning vid Högskolan Dalarna

Anm 2) Anställning utanför Högskolan Dalarna (HDa), antagna vid Högskolan Dalarna

Bidragsintäkterna utgör 85 % av de totala externa forskningsintäkterna. De externa bidragen kommer från såväl nationella som regionala finansörer. Uppdragsforskningen har en volym på 1,5 mnkr vilket är en minskning med 1,2 mnkr (-45 %) jämfört med 2017. Minskningen beror huvudsakligen på att verksamheten inom skog- och träteknik är under avveckling. Diagram 2 visar de totala intäkterna, fördelade på anslag respektive externa medel under perioden 2003-2018

Utbildning på forskarnivå

Vid utgången av 2018 var 47 forskarstuderande registrerade vid Högskolans egna forskarutbildningar vilket är en ökning med 26 (124 %) jämfört med 2017. Av dessa doktorander är 14 antagna i mikrodataanalys, 16 i vårdvetenskap och 17 i pedagogiskt arbete. Ökningen är hänförlig till Högskolans båda nya examensrättigheter inom forskarutbildning. 19 av doktoranderna har anställning utanför Högskolan Dalarna, huvudsakligen inom kommuner och landsting.

Vid utgången av 2018 deltog totalt 86 anställda i forskarutbildning, varav 70 % kvinnor (2017: 65 %) enligt tabell 10. Jämfört med 2017 innebär det en ökning med 31 personer (56 %). En majoritet av de anställda forskarstuderande återfinns inom forskningsämnesområdena humaniora-samhällsvetenskap, 45 % (2017: 42 %). Därför kommer teknik- naturvetenskap med 29 % (2017: 36 %). Resterande forskarstuderande finns inom medicin och hälsovetenskap. Totalt antal nyantagna doktorander under 2018 var 31 varav 18 är anställda vid Högskolan. Vid en jämförelse med nyantagna egna anställda doktorander under 2017 innebär detta en ökning med 64 % (7 st.). Andelen kvinnor bland de nyantagna anställda vid Högskolan är 61 % vilket är något lägre än 2017 (64 %).

Förutom den egna forskarutbildningen har Högskolan Dalarna ett antal anställda i forskarutbildning som är inskrivna vid annat lärosäte. Dessutom är sex företagsdoktorander och fyra kommundoktorander affilierade med Högskolan Dalarna, men inskrivna vid annat lärosäte. Detta är en minskning med en individ (-9 %) jämfört med 2017. Totalt är således 96 doktorander affilierade med

Högskolan Dalarna, jämfört med 66 under 2017, en ökning på 45 %. Ökningen är hänförlig till Högskolans båda nya forskarutbildningar.

För att summera:

- 47 doktorander är inskrivna vid Högskolans egna forskarutbildningar
 - 28 av dessa är anställda vid Högskolan.
 - 19 av dessa har annan arbetsgivare.
- 49 doktorander är affilierade med Högskolan Dalarna men inskrivna vid annat lärosäte.
 - 39 av dessa är anställda vid Högskolan.
 - 10 av dessa har annan arbetsgivare.

Under 2018 har sex anställda forskarstuderande (varav fem kvinnor) avlagt doktorsexamen, något som utgör mer än en halvering jämfört med de senaste åren. Detta beror på att flera doktorander av olika skäl har blivit försenade i sina forskarstudier. Av de examinerade var 83 % kvinnor, jämfört med 57 % under 2017. Den genomsnittliga nettostudietiden för doktorsexamen har minskat något och utgjorde 4,2 år för examina avlagda under 2018 jämfört med 4,5 år under föregående år. För kvinnor var den genomsnittliga nettostudietiden 4,4 år och för män 3,4 år jämfört med 4,7 år respektive 4,3 år under 2017.

Tre forskarstuderande (varav en kvinna) har avlagt licentiatexamen jämfört med fyra licentiatamina under 2017. Den genomsnittliga nettostudietiden för licentiatexamen utgjorde 2,2 år (2,2 år för kvinnor och 2,3 år för män).

Det totala antalet examinerade är relativt litet varför de årliga medeltalen för nettostudietiden är känsliga för enstaka avvikande värden.

Förutom de tre redovisade licentiatamina enligt ovan har även tre kommundoktorander (kvinnor) avlagt licentiatexamen.

Vetenskaplig informationsförsörjning och öppen vetenskap

Öppen vetenskap, eller Open Science, är en växande rörelse för att göra alla delar av den vetenskapliga forskningsprocessen öppet tillgänglig. Öppen vetenskap drivs från politisk nivå både nationellt och inom EU men även av akademien och forskningsfinansiärer.

I Sverige har Vetenskapsrådet och Kungliga biblioteket, på utbildningsdepartementets uppdrag tagit fram *Förslag till nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information*. Målbilden för 2025 är att alla vetenskapliga publikationer och konstnärliga verk som är finansierade med offentliga medel bör göras öppet tillgängliga direkt vid publicering. För forskningsdata rekommenderas att en successiv övergång sker, det krävs dock att teknisk infrastruktur kommer på plats.

Högskolan Dalarna ska medverka till öppen publicering av forskningsresultat och forskningsdata, och beslutade 2018 om regler för detta. Öppen publicering av forskningsresultat innebär en omställning från ett låst prenu-

merationssystem för vetenskapliga tidskrifter till ett öppet publiceringssystem. Ett problem är förlagens affärsmodell med höga kostnader för prenumerationer och författaravgifter (APC). Arbetet med omställningen sker i samverkan med övriga lärosäten, forskningsfinansiärer och aktörer på nationell och internationell nivå.

Högskolan Dalarna rekommenderar forskare och doktorander att publicera med öppen tillgång, Open Access (OA). Biblioteket informerar om och ger vägledning i OA-publicering och Högskolan avsätter medel för OA-publicering.

Vid Högskolan finns en DAU (Data Access Unit) – en samlad funktion för att stödja forskare i att hantera och öppet tillgängliggöra forskningsdata. Högskolans DAU består av personal från biblioteket, rektors kansli och IT-avdelningen. Högskolans DAU ingår i ett samarbete med andra lärosäten och SND (Svensk nationell datatjänst).

Samverkan och samskapande

Under 2018 har Högskolan Dalarnas samverkansarbete fortsatt att utvecklas, med fokus på att skapa långsiktiga och strategiska samverkansformer. Tillsammans med flera samverkanspartners har förslag till förbättrade dialogfora tagits fram. Arbetet inom Högskolan Dalarnas befintliga samverkansplattformar såsom Pedagogiskt Utvecklingscentrum Dalarna (PUD), Socialtjänstens Utvecklingscentrum Dalarna (SUD), Interkulturellt Utvecklingscentrum Dalarna (IKUD), Centrum för turismforskning (CeTLLeR) och Energi-kompetenscentrum (EKC) har fortsatt under året. Under 2018 har även ett arbete med att utarbeta riktlinjer och kriterier för centrumbildningar vid Högskolan Dalarna påbörjats.

Högskolan Dalarna har under året fortsatt arbetet med att utveckla samverkan med olika samhällsaktörer, såsom Dalarna Science Park, Region Dalarna, Länsstyrelsen i Dalarna och ett flertal olika aktörer inom näringslivet. En utökad dialog med de stora industrierna i regionen, såsom SSAB, ABB och Ovako har påbörjats med fokus på att utveckla nya samverkansformer. Vidare har Högskolan Dalarna fortsatt sitt engagemang i det lärosätetsövergripande och av VINNOVA finansierade projektet UTvIND, som syftar till att utarbeta en modell för att värdera samverkansprocesser. Högskolan Dalarna har även fortsatt sitt engagemang i det nationella nätverket KLOSS-Net (nätverk för funktioner på rektorsnivå med ansvar för samverkan) och ingår sedan hösten 2018 även i styrgruppen för nätverket nationellt.

Arbetet med KTP (Knowledge Transfer Partnerships) har framgångsrikt fortsatt under året. Fokus för arbetet med KTP har dels varit att fullfölja pågående projekt och dels att erhålla nya medel för fortsatt utveckling av KTP som samverkansmodell.

Under året har även arbete pågått med fortlöpande samverkansverksamhet, framtagande av olika former av samverkansavtal mellan Högskolan och externa

parter, medverkan vid samverkanskonferenser och genomförande av öppna seminarier, föreläsningar och mer områdesinriktade samverkansdagar (t.ex. Industridagen). Ett stort antal uppdragsutbildningar har genomförts i samverkan med externa parter, baserade på rådande behov av kompetensutveckling och vidareutveckling.

Samverkansarenan för Högskolans och regionens socialtjänst- och välfärdsarbete, SUD, utvärderades 2017. Utvärderingen har under 2018 varit utgångspunkt för en omfattande diskussion om utvecklingen av denna samverkansarena. Modellen för väl fungerande samverkan finns i PUD och är en inspirationskälla i den påbörjade omdaning av SUD.

I juni 2016 undertecknade Högskolan och Uppsala Universitets Innovationskontor (UUI) en överenskommelse avseende samverkan parterna emellan, som har förnyats såväl 2017 som 2018. Högskolans insatser under 2018 har utgått från den handlingsplan som tagits fram för verksamhetsåret. Under 2018 har 750 tkr från partnerskapet använts till projekt inom Högskolan Dalarna. Projekt som genomförts inom ramen för detta har bland annat handlat om förstudie kring entreprenörskap hos studenter inom området solenergi.

Som ett led i att utveckla Högskolans innovationsfrämjande miljöer genomfördes även under våren 2018 en förstudie kring Högskolans roll i det regionala innovationssystemet (med stöd från Region Dalarna och Tillväxtverket). Förstudien syftade till att svara på frågan om vilken roll Högskolan ska, bör och vill ta inom ramen för det regionala innovationssystemet. Förstudien färdigställdes i juli 2018 och resultaten har diskuterats med UUI för att möjliggöra fortsatt utveckling av de innovationsfrämjande miljöerna på Högskolan Dalarna.

Systematiskt kvalitetsarbete

Högskolan Dalarnas systematiska kvalitetsarbete är sedan 2017 godkänt av Universitetskanslersämbetet UKÄ. Lärosätet har under 2018 fortsatt arbetet med de utvecklingsområden som identifierades, både i den egna självvärderingsprocessen samt av den bedömargrupp som genomförde granskningen. Under verksamhetsåret 2018 har Högskolan Dalarna dessutom genomgått granskningar av förskolläro- och grundläro- utbildningarna – resultat meddelas under våren 2019. Dessutom förbereds den granskning av ämnesläro- utbildningarna som genomförs 2019. Detta har krävt stora interna resurser men också bidragit till den fortsatta utvecklingen av verksamheten och det systematiska kvalitetsarbetet.

Studenter som deltar i eller har avslutat en kurs ges möjlighet att framföra sina synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av Högskolan. Under året har arbets sättet för att genomföra kursvärderingar utvecklats från att bygga på automatiserade massutskick till att mer flexibelt kunna anpassas av ansvarig lärare. De nya rutinerna bygger på att kursvärderingar och efterföljande kursanalys ska genomföras för alla pågående och/eller avslutade kurser vid Högskolan Dalarna. Kursanalysen innehåller både styrkor och de åtgärder kursansvarig planerar att vidta för att åtgärda brister som uppmärksammats.

En studentenkät genomfördes under 2018. Liksom tidigare år är det främst information och administration kring kurser som studenterna tycker kan bli bättre. Högskolans administrativa processer ska säkerställa att planeringar i samband med kurser har hög kvalitet. Det är viktigt att lärarna har förutsättningar att följa dessa, vilket återstår att utreda. Studenterna tycker även att lärarnas pedagogiska förmåga kan vara bättre. Här har ett arbete med att förbättra lärarnas förmåga att ge feedback till studenterna initierats under 2018, med spridning av erfarenheter och goda exempel. Detta arbete fortgår under 2019. Pedagogikkurser erbjuds till alla lärare och är en del i kompetensutvecklingen.

Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) ansvarar för granskning av förutsättningar och processer inom varje utbildning och prövar därmed också att kvalitetskraven för att ge examen på grundnivå och avancerad nivå är uppfyllda. Under 2018 har ett nytt examenstillstånd utfärdats av UFN: Statsvetenskap på avancerad nivå. UFN har också som ansvar att inrätta forskarutbildningsämnen efter att UKÄ har godkänt ansökningar om inrättande av forskarutbildningsområden.

Fem områdesnämnder underställda UFN ansvarar för säkring och utveckling av utbildningens kvalitet i form av systematisk utvärdering och fastställande av utbildningsplaner. Områdesnämnderna har under 2018 genomfört utvärderingar av följande ämnen och program: Medicinsk vetenskap, Engelska, Franska, Religionsvetenskap, Företagsekonomi, Entreprenörskap och innovationsteknik, Bildproduktion, Ljudproduktion, KPU, VFU i ämnesläroprogrammet, samt en metagranskning av språkmiljön. Uppföljning av Italienska, Nationalekonomi, Rättsvetenskap, Informatik, Specialistsjuksköterskeprogram vård av äldre, Sjuksköterskeprogrammet/Omvårdnad, Matematikdidaktik, Naturvetenskap och Sociologi.

Studentinflytande

Studentinflytande är en viktig del av Högskolans kvalitetsarbete och det finns platser för studentrepresentanter i alla de beredande och beslutande organ som har betydelse för utbildningarna och studenternas situation. Dalarnas studentkår och dess studentombud ansvarar för rekryteringen och tillsättningen av studentrepresentanter. Studentkårens sektioner är alla kopplade till ett program eller utbildningsområde, och arbetar med utbildningsbevakning och för ett ökat inflytande för de studenter de representerar.

Engagemanget för studentrepresentantsuppdragen har ökat de senaste åren, och det nya kvalitetssäkringssystemet ställer höga krav på att studenterna har ett reellt inflytande över sin utbildning. Men det är också svårt för representanterna att finna tid för uppdraget. Den egna utbildningen kommer alltid, och ska alltid, komma i första rummet. Detta är en dialog som hela tiden förs med Högskolan om hur vi ska göra för att möjliggöra studentrepresentantskapet och engagera fler personer. Representantsuppdragen har dock setts över av studentkåren, för att matcha mot behovet.

Den generella uppfattningen bland studentrepresentanterna är dock positiv. Representanterna bemöts på ett respektfullt sätt och deras synpunkter och förslag tas alltid på allvar. En utmaning är att skapa insikt hos studentrepresentanterna om den övergripande bilden, och förklara hur Högskolans alla beslutande och beredande organ hänger samman på ett överskådligt sätt så att de enkelt kan sätta sig in i vilka beslut som fattas var och när.

Miljöarbete – globala perspektiv och hållbarhet

Till grund för miljöarbetet vid Högskolan Dalarna ligger gällande miljölagstiftning samt högskolelagen som anger att högskolor i sin verksamhet ska ”främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa” (1 kap 5 §).

För lärosätet finns stora möjligheter att påverka samhällsutvecklingen genom de kunskaper studenterna förvärvar under sin studietid. Under 2018 har ett antal åtgärder vidtagits för att stödja integreringen av hållbar utveckling i utbildningarna, bl.a. en översyn av interna styrdokument som reglerar utbildning, inrättande av en årlig utmärkelse för att uppmuntra studenter att inrikta sina examensarbeten mot hållbar utveckling samt fortsatt stöd för lärares kompetensutveckling. Det har också påbörjats ett arbete

Jämställdhetsintegrering

Under 2018 har handlingsplanen för jämställdhetsintegrering omarbetats och reviderats. Därtill bestämdes att jämställdhet och mångfald skulle vara en fast punkt på dagordningen på rektors lednings- och beslutsmöten. Andra åtgärder som genomförts under året har handlat om att omvandla dagens mångfaldsråd, internationella råd och miljöråd till ett gemensamt råd för hållbarhet. Rådet kommer också att vara ett stöd för Högskolan i jämställdhetsfrågor. Arbetet har under året pågått med en modell för att underlätta integrering av hållbar utveckling i utbildning. Modellen är tänkt att kunna användas både vid utvecklingsarbete och vid utvärdering. Dessutom kan nämnas:

- Den årliga medarbetarenkätens resultat utvärderas varje år och handlingsplaner tas fram och genomförs. I enkäten finns flera frågor kopplade mot jämställdhet.
- Studentenkäten genomförs vartannat år och resultatet utvärderas bland annat kopplat mot jämställdhet och handlingsplaner tas fram och genomförs.
- Efter den årliga lönerrevisionen genomförs en löneanalys för att identifiera strukturella orättvisor mellan män och kvinnor.

Regler mot diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling är vid Högskolan samlade i ett styrdokument

med att ta fram en modell som ska underlätta för program och huvudområden att på ett strukturerat sätt utveckla hållbarhetsperspektiven i kursernas lärandemål och arbetsformer.

För att vara trovärdig mot sin omgivning måste Högskolan Dalarna också ställa höga krav i den egna verksamheten. Inom ramen för miljöledningssystemet har under året bl.a. en informationsinsats kring tjänsteresor genomförts, elcyklar har införskattats för personalens kortare tjänsteresor och alla leasingbilar har bytts ut mot laddhybrider. Det sistnämnda har möjliggjort för Högskolan Dalarna att anta ”Tjänstebilutmaningen”, ett initiativ som Fossilfritt Sverige lanserat.

Till dokumentet finns olika handläggningsordningar beroende på om den anmälda är student eller anställd. Vid synlighetsdagar och mångfaldsdagar informeras om dokumenten och tillfälle ges att fråga och diskutera med berörda funktioner inom Högskolan, såsom studenthälsan, mångfaldssamordnaren, studievägledare med flera.

Högskolan Dalarna har en matris som underlag vid fördelning av forskningsmedel. Där framgår att jämställdhet mellan kvinnor och män är en bedömningsgrund, som ska redovisas vid uppföljning.

Högskolan har vidare deltagit i Länsstyrelsens arbetsgrupp för jämställdhet och uppdaterat den regionala avsiktsförklaringen *Makt och möjligheter - För ett jämställt Dalarna*. Högskolan har också deltagit i arbetet med den regionala avsiktsförklaringen gällande integration, *Vägen in*. Under året har flera processmöten hållits där aktörer från olika myndigheter samlats för att diskutera integrationsfrågor. På nationell nivå medverkar Högskolan i återkommande nätverksträffar hos Diskrimineringsombudsmannen. Avsikten är att diskutera och belysa högskolors och universitets jämställdhetsarbete samt frågor om mångfald och likabehandling. Högskolan har även deltagit i nätverksträffar anordnade av Jämställdhetsmyndigheten i Göteborg för att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering. En jämställdhetsutbildning anordnades för samtliga chefer.

Verksamhetsstöd och infrastruktur

Fokus i utvecklingen av Högskolans verksamhetsstöd har under 2018 legat inom två områden:

- Förstärkning av stödet till forskning och forskarutbildning.
- Systematisering av arbetet med utveckling och förvaltning av stödsystem.

Forskningen har fått förstärkt stöd i form av utvecklade rutiner, mer kommunikationsstöd och mer stöd kring publicering och datahantering, inte minst vad gäller öppna data, samt fler publikationsdatabaser för forskning. Uppbyggnaden av två nya forskarutbildningsområden, med åtföljande volymökning, har föranlett utökade resurser till forskarutbildningsadministration, men även till utveckling och kvalitetssäkring av forskarutbildningens processer och rutiner.

Dialogen mellan verksamhetsstöd och utbildningsverksamhet har stärkts genom återkommande chefsmöten. Processerna kring validering och tillgodoräkning har vidareutvecklats under året.

Beslut har tagits om att införa en förvaltningsmodell för att utveckla dialogen mellan stödet/IT och akademierna. Prioritering av olika projekt för systemutveckling sker i en portföljstyrgrupp inom ramen för förvaltningsmodellen. Högskolans informationshantering och informationssäkerhet vidareutvecklas i ljuset av GDPR och den nya förvaltningslagen.

Infrastruktur

Under 2018 har arbetet fortgått med att kartlägga Högskolans långsiktiga lokalbehov för att kunna tillhandahålla ändamålsenliga, attraktiva och kostnadseffektiva lokaler. Bland annat har ett högskolegemensamt utvecklingsarbete pågått där frågor kring lärmiljö och lokaler hanterats inom ramen för Högskolans utvecklingsprogram. Huvudbyggnaderna i såväl Falun som Borlänge, som omfattar cirka två tredjedelar av Högskolans lokalyta, uppfördes i början av 1990-talet och står nu inför omfattande underhålls- och utvecklingsbehov. Med utgångspunkt från Högskolan Dalarnas regleringsbrev ska en akademisk miljö för fullvärdig utbildning och forskning erbjudas i såväl Borlänge som Falun. Omfattande investeringar behöver därför göras i båda orterna.

Som ett led i Högskolans samlade utvecklingsarbete har underlag om infrastruktur tagits fram under 2018.

Bland annat har en sammanställning över utvecklingsbehov i Högskolans test- och demonstrationsmiljöer gjorts, liksom underlag till en lokalförsörjningsplan, vilka är tillämpbara i det fortsatta arbetet med att skapa attraktiva, funktionella och kostnadseffektiva lokaler. Vidare pågår fortsatt arbete med en sammanställning av kunskap, erfarenheter och behov kring våra lärmiljöer.

Ansvaret för att hålla lokalerna i ett gott skick och se till att de uppfyller dagens krav är delat mellan fastighetsägaren och Högskolan, och är en återkommande fråga vid driftmöten med Högskolans hyresvärdar. Under 2018 har planeringen fortsatt för att byta ventilationssystem och renovera delar av lokalerna i Hyttan på Lugnet, och entreprenadarbetena förväntas komma igång till sommaren 2019. Arbetet kring campus Borlänge har under hösten i huvudsak handlat om att omförhandla nuvarande hyresavtal, påbörja arbetet med ett lokalprogram, samt undersöka vilka alternativa placeringar som är möjliga utöver att stanna kvar i nuvarande lokaler.

Samtliga kontorsutrymmen nyttjas och det är brist på arbetsplatser i såväl Falun som Borlänge. Trycket på lärosalar är också under vissa perioder mycket högt. En viktig fråga att behandla i arbetet med att ta fram en lokalförsörjningsplan är att se hur befintliga lokaler kan utvecklas för att på ett bättre sätt möta dagens behov från verksamheten.

Studentbostäder och bostadsgaranti

Bostadssituationen för Högskolans studenter har under 2018 varit ansträngd, om än bättre än under föregående år. Det övergripande arbetet med studentbostadsfrågor samordnas via en Bostadsstyrgrupp bestående av representanter från Falu och Borlänge kommun och deras respektive bostadsbolag, studentkåren samt Högskolan Dalarna. Inför hösten 2018 inrättades en funktion som bostadskoordinator inom såväl Falu som Borlänge kommun vilket bidragit till bättre kontinuitet och samordning av bostadsfrågorna. Vidare lanserades en digital bostadsportal där allt privatboende samlas, vilket tidigare hanterats manuellt av en tillfälligt anställd bostadskoordinator på studentkåren. Dessa förändringar lägger en grund för ambitionen att på sikt kunna erbjuda en bostadsgaranti.

Personal och kompetensförsörjning

I en kunskapsorganisation som Högskolan Dalarna är personalen den viktigaste resursen. Attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla personal är Högskolans viktigaste verktyg för en framgångsrik verksamhet. Att attrahera och rekrytera rätt kompetens, på rätt plats, i rätt tid är ett övergripande mål för kompetensförsörjningen och av stor vikt för kvaliteten i verksamheten. Att sedan behålla kompetensen och skapa goda förutsättningar för utveckling är lika viktigt för att bibehålla verksamhetens kvalitet. Genom moderna och effektiva arbetssätt och metoder och genom goda förhållanden och förmåner vill Högskolan Dalarna vara en attraktiv arbetsgivare.

Kompetensförsörjning

Högskolan eftersträvar en hög vetenskaplig kompetens hos lärare och forskare för att generera utbildning och forskning av god kvalitet. För alla medarbetare är hög kompetens och lämplighet av största vikt för att säkerställa en väl fungerande organisation och verksamhetsstöd.

HR-avdelningen utgör ett stöd i rekryteringsarbetet. HR-specialisterna arbetar utifrån en kompetensbaserad rekryteringsprocess vilket innebär strukturerade, kompetensbaserade intervjuer för att ge alla kandidater samma förutsättningar. Kompetensbaserad referenstagning och ett digitalt rekryteringsverktyg bidrar ytterligare till en effektiv och kvalitetssäkrad process. Detta bidrar också till att säkerställa en diskrimineringsfri rekrytering.

Anställningsförslagsutskottet (AFU) gör på uppdrag av UFN en granskning av den vetenskapliga och pedagogiska skickligheten vid varje nyanställnings- och beföringsärendet till professorstjänster, lektorstjänster och meriteringsanställningar. Antalet avslutade ärenden i AFU under 2018 uppgick till 49 stycken, en minskning från året innan då AFU avslutade 65 ärenden.

Moderna beredskapsjobb i staten

Under året har Högskolan tillhandahållit beredskapsjobb i staten till en person. Anställningen har haft sin placering på fyra olika avdelningar; biblioteket, HR-avdelningen, avdelningen för studentservice samt ekonomiavdelningen.

Förmåner och en god arbetsmiljö

Högskolan Dalarna erbjuder sina anställda en rad olika förmåner, även utöver de förmåner som kommer med en statlig anställning. Träning under arbetstid en timme per vecka för teknisk/administrativ personal, och ett friskvårdsbidrag på 1000 kronor per år för alla anställda är två exempel. Under 2018 har 260 personer nyttjat friskvårdsbidraget vilket utgör 33 % av det totala antalet anställda (2017: 32%). Av dem som nyttjade bidraget var 71 % kvinnor och 29 % män (2017: 65/35 %). Andra förmåner

är avtalspriser på träningsanläggningar, reducerade priser på busskort, fri frukt och kaffe, subventionerad massage och möjlighet till flexitid för teknisk/administrativ personal. Under 2018 infördes möjlighet att löneväxla till pensionsavsättning. Högskolan Dalarna ger också bidrag till en aktiv fritidsförening där all personal erbjuds att delta.

Varje år genomförs en medarbetarundersökning som syftar till att undersöka den psykosociala arbetsmiljön samt ge ett underlag för rätt insatser att förbättra densamma. Undersökningen genomfördes i månadsskiftet januari/februari. Resultatet redovisades i början av mars på Huvudarbetsmiljökommitténs möte och till cheferna som i sin tur återkopplade resultatet till sina respektive enheter. Arbetsgrupperna gick igenom och diskuterade resultatet, identifierade riskområden och tog fram handlingsplaner för det fortsatta utvecklingsarbetet. Arbetet med handlingsplanerna ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet och följs upp av HR-chef. Resultatet av medarbetarundersökningen publicerades även på Högskolans intranät. Under 2018 har en rad åtgärder genomförts för att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Kartläggning och planering inför införande av nytt tidsplaneringssystem för lärare har fortlöpigt liksom kartläggning av processer i syfte att tydliggöra och utveckla.

Kompetensutveckling

Inom Högskolan Dalarna bedrivs behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning, som består av två kurser om vardera 7,5 hp. Kurserna har genomförts både vår och höst och under 2018 har totalt 44 lärare slutfört en eller båda kurserna. Vid utgången av 2018 var den totala andelen lärare med godkända 15 hp högskolepedagogisk utbildning 50 % (245 personer). Av den totala andelen lärare med högskolepedagogisk utbildning är 63 % kvinnor och 37 % män.

Högskolan har utvecklat en högskolepedagogisk kurs i hållbar utveckling som omfattar 3 hp. Under 2018 har ytterligare åtta anställda slutfört utbildningen med fördelningen fem kvinnor och tre män.

Kompetensutveckling sker inom ett antal pågående forsknings- och samverkansprojekt, deltagande på olika konferenser och individuellt anpassade kompetensutvecklingsinsatser baserade på medarbetarsamtal, i form av avsatt tid för fördjupning/inläsning av specifik ämnes- och sakområdeskompetens. Vid samtliga akademier har anordnats öppna lunchseminarier, workshops och andra kollegiala grupperingar för utbyte och utveckling av den pedagogiska kompetensen. Ett fokus har varit erfarenhetsutbyte om återkoppling till studenter. Bland annat pågår ett internationellt projekt kring nätutbildningen där

den pedagogiska kompetensen utvecklas och kvalitets-säkras enligt europeiska riktlinjer.

Genom Högskolans pedagogiska karriärstege kan lärare utses till meriterade och excellenta lärare. Under 2018 utsågs fyra meriterade och en excellent lärare (2017: 3/2). Vid utgången av 2018 fanns totalt elva meriterade och tre excellenta lärare vid Högskolan Dalarna.

Inom ramen för chefsutvecklingsprogrammet har kompetensutveckling genomförts för Högskolans alla chefer med följande teman: Medarbetarskap, Jämställdhet samt en temadag om Högskolan Dalarnas förhållningssätt till extrema åsikter hos studenter. Nio chefer har genomgått en tvådagars arbetsmiljöutbildning, skraddarsydd efter Högskolan Dalarnas organisation och ytterligare tre chefer deltog i en externt anordnad arbetsmiljöutbildning. Den nya interna chefsutbildningen *Praktiskt chefskap*, innehållande personaladministrativa moment, ekonomi, upphandlingsfrågor och myndighetskunskap anordnades vid två tillfällen under året och fem chefer deltog.

Vetenskaplig kompetens

Av Högskolans lärare var vid utgången av 2018 54 % disputerade räknat i personår. Av de disputerade utgör kvinnor 54 %. Av Högskolans personal inom det tekniskt/administrativa området var dessutom tio personer disputerade, samtliga män.

Vid Högskolan Dalarna pågår ett kontinuerligt arbete att rekrytera fler forskarutbildade lärare till områden inom teknik, lärarutbildning och vårdutbildning. Inom dessa

områden är lektorer svåra att rekrytera på grund av hög konkurrens från andra lärosäten och arbetsgivare.

Personalstatistik

Det totala antalet anställda har ökat med 56 personer från 740 anställda 2017 till 796 anställda 2018, vilket motsvarar 7 % (tabell 11). Antalet professorer har ökat med 3 personer (8 %), lektorer har ökat med 6 personer (3 %) och adjunkter har ökat med 8 personer (3 %). Jämfört med 2017 har antalet doktorander ökat med 15 personer (31 %) vilket kan härledas till att Högskolan Dalarna under 2017 förvärvade ytterligare två examensrätter. Administrativ och teknisk personal har sammantaget ökat med 24 personer (11 %). Högskolan hade vid 2018 års utgång 37 chefer med lednings- och personalansvar, 16 kvinnor och 21 män.

Räknat i personår har antalet anställda under 2018 ökat med 33,7 enheter från 606,6 personår 2017 till 640,3 personår 2018 vilket motsvarar 5,6 % (tabell 12). Skillnaden mellan antal och personår kan förklaras med deltidanställningar, tjänstledigheter, vakanta tjänster eller annan frånvaro där ingen lön utgått. Medelåldern för Högskolans anställda är 48,16 år under 2018 jämfört med 48,24 året innan. Fördelningen mellan lärare och teknisk/administrativ personal i personår var 60 % respektive 40 %, vilket utgör en liten ökning av teknisk/administrativ personal jämfört med året innan (tabell 13).

Tabell 11: Antal anställda 2018-12-31 (kategori, ålder, kön) Källa: Primula

Kategori	2016	2017	2018							
	Totalt	Totalt	- 34	35-44	45-54	55-59	60-	Kvinnor	Män	Summa
Professorer	40	39		2	15	8	17	15	27	42
Lektorer	183	193	5	49	80	26	39	117	82	199
Meriteringsanställning	9	9	2	3	1	1		6	1	7
Adjunkter	264	246	29	76	76	40	33	163	91	254
Övrig lärarpersonal	1	1		1					1	1
Doktorander	52	48	23	26	12	2		41	22	63
Övriga forskare	6	5	1	3	1	1	1	2	5	7
Administrativ personal	137	127	8	34	47	22	24	92	43	135
Teknisk personal	73	80	32	25	28	5	6	34	62	96
Bibliotekspersonal	18	17	1	4	7	1	4	11	6	17
Varav dubbla anställningar	18	25	1	12	10	2		19	6	25
Summa	765	740	100	211	257	104	124	462	334	796
Relativ fördelning (%)										
All personal (%)			13	26	32	13	16	58	42	
Lärare o forskare (%), inkl. doktorander			10	28	32	14	16	60	40	

Fördelning mellan könen var vid 2018 års utgång 58 % kvinnor och 42 % män avseende totalt anställda i antal personår. En liten men stadig ökning av andelen kvinnor har varit trenden under ett flertal år. Av gruppen lärare var 59 % kvinnor och bland teknisk/administrativ personal är 57 % kvinnor räknat i personår. Mellan olika kategorier skiljer sig dock könsfördelningen åt. För adjunkter var fördelningen 64 % kvinnor, för lektorer 57 % kvinnor, och för professorer 41 % kvinnor räknat i personår. Inom verksamhetsstödet finns en tydlig kvinnlig dominans bland administrativ personal, 68 % kvinnor samt en manlig dominans bland teknisk personal med 34 % kvinnor (tabell 12).

En systematisk satsning på docentmeritering har genomförts. Vid 2018 års slut hade Högskolan 47 docenter varav 40 % var kvinnor (2017: 43 %) (tabell 14).

Professorsrekrytering

Vid 2016 års slut hade högskolan 40 professorer räknat i antal personer, varav 13 var kvinnor (33 %). 2017 var antalet professorer 39 varav 13 kvinnor. 2018 har antalet professorer ökat till 42 varav 15 är kvinnor som då utgör 35,7 % av det totala antalet. Högskolan Dalarna strävar efter att öka andelen kvinnor bland professorerna, och har även ett uppdrag i regleringsbrevet om 47 % kvinnor bland nya professorer 2017-2019. Under 2017 har fem anställda befordrats till professor varav en kvinna (20 %) och under 2018 har fyra anställda befordrats till professor varav en kvinna (25 %).

Pensionsavgångar

Under 2018 har 16 anställda avgått med pension, tio kvinnor och sex män. Av dessa var elva personer lärare, varav en professor, och fem var teknisk/administrativ personal. Under året har dessutom två anställda erhållit delpension, båda kvinnor.

Några av Högskolans anställda väljer att skjuta på sin pensionsålder, helt eller delvis, till efter 65 år. Vid utgången av 2018 hade Högskolan 20 personer anställda i åldersintervallet 65 till 67 år. Fördelningen mellan könen var åtta kvinnor och tolv män. Av dem var åtta lektorer (fem kvinnor), fyra adjunkter (två kvinnor) och åtta var teknisk/administrativ personal (en kvinna).

Även i åldersintervallet 67 år och äldre återfinns några anställda. 2018 var 15 personer fortfarande anställda efter att de uppnått 67 års ålder (fyra kvinnor och elva män). Av dessa var åtta professorer (alla män), fem lektorer (två kvinnor), en adjunkt (kvinna) och en teknisk/administrativ personal (kvinna).

Tabell 12: Antal anställda (personår, kategori) 2016-2018 Källa: Primula

Kategori	2016			2017			2018		
	Personår	Procent	Kvinnor/män (%)	Personår	Procent	Kvinnor/män (%)	Personår	Procent	Kvinnor/män (%)
Professorer	25,2	4,2	38 / 62	27,7	4,6	39 / 61	28,7	4,5	41 / 59
Universitetslektorer	142,8	23,7	52 / 48	150,1	24,7	55 / 45	157,7	24,6	57 / 43
Meriteringsanställning	6,6	1,1	39 / 61	7,2	1,2	30 / 70	4,4	0,7	43 / 57
Universitetsadjunkter	196,3	32,6	62 / 38	187,8	31,0	63 / 37	190,2	29,7	64 / 36
Övrig lärarpersonal	0,3	-	100 / 0	0,1	0,0	0 / 100	0,2	0,0	47 / 53
Doktorander	43,8	7,3	61 / 39	39,3	6,5	58 / 42	43,9	6,9	64 / 36
Övriga forskare	2,6	0,4	60 / 40	1,5	0,2	55 / 45	2,6	0,4	41 / 59
Administrativ personal	110,4	18,4	67 / 33	111,0	18,3	65 / 35	118,5	18,5	68 / 32
Teknisk personal	57,6	9,6	21 / 79	65,9	10,9	31 / 69	78,6	12,3	34 / 66
Bibliotekspersonal	15,8	2,6	61 / 39	16,0	2,6	56 / 44	15,6	2,4	64 / 36
Summa	601,5	100	55 / 45	606,6	100	56 / 44	640,3	100	58 / 42

Tabell 13: Antal anställda (personår) lärare respektive teknisk/administrativ personal 2016-2018 Källa: Primula

Kategori	2016			2017			2018		
	Personår	Procent	Kvinnor/män (%)	Personår	Procent	Kvinnor/män (%)	Personår	Procent	Kvinnor/män (%)
Lärare	373,9	62	56 / 44	374,4	62	57 / 43	383,8	60	59 / 41
Teknisk/administrativ personal	227,7	38	54 / 46	232,2	38	54 / 46	256,5	40	57 / 41
-varav doktorander	43,8	19	61 / 39	39,3	17	58 / 42	43,9	17	64 / 36
Summa	601,5	100	55 / 45	606,6	100	56 / 44	640,3	100	58 / 42

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har under flera år haft en ökande trend, men 2017 bryter trenden och visar en minskning totalt sett. Det är kvinnors sjukfrånvaro som minskar medan männens sjukfrånvaro visar en liten ökning.

År 2017 minskade den totala sjukfrånvaron med 0,8 procentenheter jämfört med året innan och under 2018 är fortsätter minskningen med 0,5 procentenheter jämfört med 2017 (tabell 15). Andelen långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer) av samtliga sjukskrivna minskade under 2018 med 12,1 procentenheter jämfört med året innan.

Av de långtidssjukskrivna har merparten diagnoser relaterade till psykisk ohälsa. Kvinnor står för den största delen av både långtids- och korttidssjukfrånvaron. Kvinnors sjukfrånvaro har under 2018 minskat med 0,8 procentenheter till 3,1 %. Männens sjukfrånvaro är oförändrad 2018 jämfört med 2017. Vad gäller olika åldrar visar statistiken att sjukfrånvaron i åldrar upp till 29 år ökade medan både åldersgruppen 30-49 år och 50 år och äldre minskade med 0,5 procentenheter jämfört med 2017. Högst andel sjukfrånvaro finns i åldersgruppen 30-49 år.

Tabell 14: Antal rekryterade och befordrade lärare fördelat på kön 2016-2018 Källa: Primula

	2016		2017		2018	
	Totalt	Kvinnor/män (%)	Totalt	Kvinnor/män (%)	Totalt	Kvinnor/män (%)
Professorer 1)	3	33 / 67	5	20 / 80	4	25 / 75
Universitetslektorer 2)	26	46 / 54	25	69 / 31	20	30 / 70
Meriteringsanställning	2	100 / 0	1	0 / 100	5	20 / 80
Universitetsadjunkter	25	72 / 28	16	81 / 19	36	22 / 78

Anm 1) Exklusive adjungerade professorer. Inklusive befordrade professorer

Anm 2) Inklusive befordrade universitetslektorer

Högskolan bedriver ett aktivt rehabiliteringsarbete och har ambitioner att även arbeta med tidig rehabilitering. Det innebär att tidigt identifiera signaler på ohälsa för att snabbt sätta in adekvata åtgärder och därmed undvika sjukskrivning eller förkorta eventuell sjukskrivning. Ett förebyggande arbete pågår där Högskolan genom tidigare nämnda förmåner med friskvårdsbidrag, friskvårdstimme, massage m.m. vill främja personalens hälsa. Under 2018 har chefer utbildats i arbetsmiljö och en HR-specialist finns som stöd för Högskolans chefer i rehabiliteringsarbetet. Ett omfattande stöd från företagshälsovården har också nyttjats som åtgärd både i tidig och i övrig rehabilitering.

Tabell 15: Sjukfrånvaron i förhållande till personår 2016-2018 Källa: Arbetsgivarverket

Sjukfrånvaro %	2016	2017	2018
Totalt	3,7	3,1	2,6
Kvinnor	5,4	3,9	3,1
Män	1,4	1,9	1,9
Anställda - 29 år	1,2	0,8	2,0
Anställda 30-49 år	3,8	3,4	2,9
Anställda 50 år-	3,8	2,8	2,3
Andel långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer) av samtliga anställda	7,7	8,1	5,9
Andel långtidssjukskrivna (60 dagar eller mer) av samtliga sjukskrivna	75,8	72,8	60,7

Anm: Totalsiffran för 2017 ändrad p.g.a. skrivfel i ÅR17.

EKONOMISK REDOVISNING

Förvaltningsberättelse

Verksamhetsåret 2018 uppvisar en ökning av de totala intäkterna med 10 % jämfört med föregående år. Anslagen ökade med 8 %, avgiftsintäkterna ökade med 4 % och bidragsintäkterna ökade med 23 %. Resultatmarginalen uppgår till +3,2 %, jämfört med budgeterad resultatmarginal som uppgick till +0,0 %. Högskolan Dalarna har erhållit ett flertal stora projekt de senaste åren samtidigt som organisationen upplever svårigheter att rekrytera erfaren personal.

Högskolan har en mycket god likviditet med ett konto i riksgälden uppgående till 338,2 mnkr. Myndighetskapi-talet uppgår till 21,1 % i förhållande till omsättningen, vilket överskrider styrelsens mål om 8–10 %.

Redovisning av prestationer

Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym

och kostnader. Sammanställningen Väsentliga uppgifter, sidan 54, innehåller uppgifter om helårsstudenter inom verksamhetsområde utbildning på grundnivå och avancerad nivå i form av totalt antal studenter, respektive totalt antal helårsprestationer samt kostnaden per helårsstudent respektive helårsprestation. Sammanställningen innefattar även uppgifter om totalt antal refereegranskade publikationer samt kostnaden per refereegranskad publikation, vilket ger en redovisning av prestation samt kostnaden för denna inom verksamhetsområde forskning.

Kapitalförändring

2018-års resultat och kapitalförändring för Högskolan Dalarna uppgår till +22 077 tkr. Föregående års resultat uppgick till +1 942 tkr och jämfört med 2017 års resultat innebär det en resultatförändring med 20 135 tkr.

Tabell 16: Resultaträkning 2016-2018, tkr. Källa: Agresso

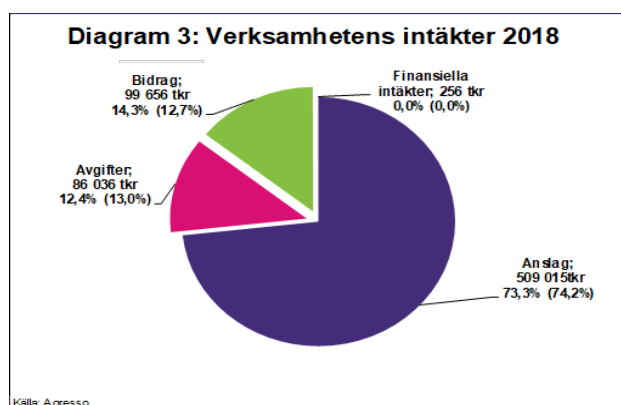
	2018	2017	2016	Förändring 2018-2017	Förändr (%) 2018/2017	Förändring 2017-2016	Förändr (%) 2017/2016
Anslag	509 015	470 760	463 483	38 255	8%	7 277	2%
Avgifter	86 036	82 727	71 770	3 309	4%	10 957	15%
Bidrag	99 656	80 767	64 705	18 889	23%	16 062	25%
Finansiella intäkter	256	259	229	-3	-1%	30	13%
Intäkter	694 963	634 513	600 187	60 450	10%	34 326	6%
Personal	488 803	449 947	433 313	-38 856	-9%	-16 634	-4%
Lokaler	70 404	68 370	68 877	-2 034	-3%	507	1%
Drift	98 115	97 443	93 881	-672	-1%	-3 562	-4%
Finansiella kostnader	1 693	1 605	1 550	-88	-5%	-55	-4%
Avskrivningar	13 871	15 206	15 352	1 335	9%	146	1%
Kostnader	672 886	632 571	612 973	-40 315	-6%	-19 598	-3%
Transfereringar							
Erhållna medel	3 930	4 693	3 967	-763	-16%	-726	-18%
Lämnade bidrag	-3 930	-4 693	-3 967	763	16%	726	-18%
Kapitalförändring	22 077	1 942	-12 786	20 135	1037%	14 728	115%

Anm: Ett minustecken i förändringskolumnen står för en negativ resultatmässig avvikelse

Intäkter

År 2018 har präglats av fortsatt tillväxt med ökade anslag inom såväl utbildning på grundnivå och avancerad nivå som forskning och forskarutbildning. Svårigheter att rekrytera personal har försvårat den planerade tillväxten framförallt inom forskning. Inom uppdragsverksamheten har omsättningen ökat med 27 %. Ett flertal stora projekt pågår parallellt och uppdragsutbildningsvolymen är fortsatt hög.

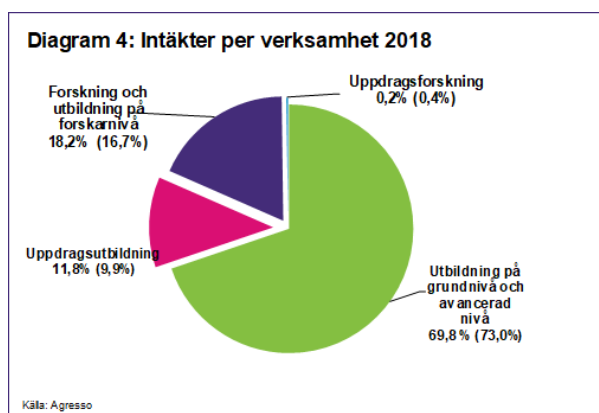
De totala intäkterna för verksamhetsåret 2018 uppgår till 694 963 tkr jämfört med 2017 då de totala intäkterna uppgick till 634 513 tkr varvid intäktsökningen mellan åren uppgår till 60 450 tkr (+10 %). Anslagen ökade med 38 255 tkr (8 %).

De externa intäkterna, avgifter och bidrag, har ökat med 22 198 tkr (+14 %) jämfört med föregående år. Intäkter av avgifter uppgår till 86 036 tkr under 2018, vilket är en ökning med 3 309 tkr jämfört med 2017. Bidragen har ökat med 18 889 tkr och uppgår till 99 656 tkr 2018. Några exempel: kurser inom lärarutbildningarna, KTP (Knowledge, Transfer Partnership) som finansieras av bl. a Region Dalarna, Region Gävleborg och EU, samt ett projekt för att utbilda barnmorskelärare i Bangladesh finansierat av FN-organet UNFPA.

Fördelning av verksamhetens intäkter under 2018 specificeras i diagram 3, där jämförande andelar från föregående år redovisas inom parentes. Anslagsintäkternas relativa andel av den totala omsättningen, 73,2 %, har minskat med 1,0 procentenheter jämfört med föregående år. Anslagsintäkternas relativa andel av totala intäkter har under ett flertal år minskat.

De finansiella intäkterna uppgår till 256 tkr, vilket är en minskning med 3 tkr jämfört med 2017.

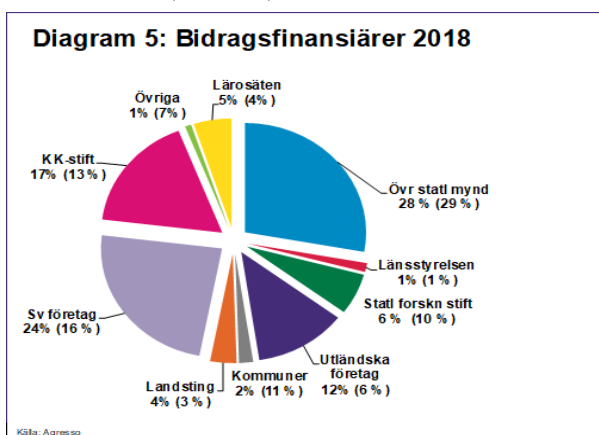

Omsättningen inom de olika verksamhetsområdena (diagram 4) visar en viss förskjutning jämfört med föregående år. Andelen intäkter hänförliga till utbildning på grund- och avancerad nivå minskar, från 2017 års 73,0 % till 69,8 % under 2018. Uppdragsutbildningen ökar sin relativa andel från 9,9 % 2017 till 11,8 % 2018. Forskning och utbildning på forskarnivå ökar sin andel från 2017 års 16,7 % till 18,2 % år 2018. Uppdragsforskningen minskar från 0,4 % 2017 till 0,2 % 2018.

I absoluta tal uppgår intäkterna från de statliga finansierarna till 57 286 tkr (45 967 tkr). Bidragsintäkterna från svenska företag uppgår till 23 846 tkr (12 567 tkr). Kommuner svarar för 1 873 tkr (9 082 tkr), Landstingen svarar för 3 500 tkr (2 334 tkr) och bidrag från utländska företag och organisationer uppgår till 12 324 tkr (4 806 tkr).

De enskilt största statliga bidragsgivarna är Tillväxtverket, 18 225 tkr, Kammarkollegiet 17 106 tkr samt UHR 5 355 tkr (diagram 5).

Avgiftsintäkter från betalningsskyldiga s.k. tredjelandsstudenter uppgår till 9 849 tkr, en ökning med 55 % jämfört med 2017 (tabell 17).

Tabell 17: Verksamhet där avgiftsintäkterna disponeras 2016-2018, tkr

Källa: Agresso

Verksamhet	Ack över-/underskott utgående 2016	Över-/underskott 2017	Intäkter 2018	Kostnader 2018	Över-/underskott 2018	Ack över-/underskott t o m 2018
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Uppdragsutbildning	4 964	908	50 822	51 036	- 214	5 658
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	- 966	708	9 849	8 556	1 293	1 035
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	265	4	1 281	1 309	- 28	241
Summa	4 263	1 620	61 952	60 901	1 051	6 934
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	306	70	656	592	64	440
Upplåtande av bostadslägenhet	- 128					- 128

Antalet anmälda till högskoleprovet har under 2018 minskat med 0.4 % och uppgår till 2 428 jämfört med 2 438 personer 2017. I beloppet för avgiftsintäkter enligt regleringsbrev har även avgifter inom verksamheterna utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning räknats med (tabell 17).

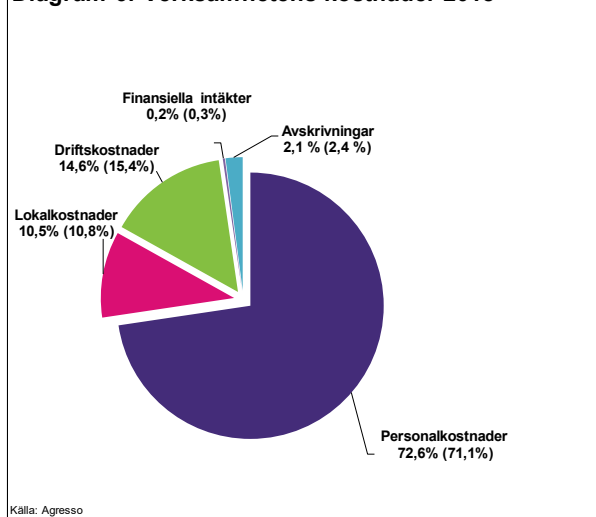
2 722 tkr (+11 %) från 23 918 tkr 2017 till 26 640 tkr 2018. Inom verksamhetsområdet forskning har avgiftsintäkterna ökat med 613 tkr (9 %) jämfört med 2017.

Den totala utbildningsvolymen för 2018 medför att anslagsintäkterna uppgår till 412 768 tkr, inklusive ersättning för helårsprestationer från december föregående budgetår. Gällande takbelopp för året utgör 432 085 tkr. Högskolan har således haft en underproduktion med 4,5 % av takbeloppet vilket motsvarar 19 317 tkr. Det medför att det utgående värdet av överproduktionen utgör 18 292 tkr.

I den uppdragsfinansierade verksamheten sammantaget uppgår intäkterna till 83 211 tkr, en ökning med 17 744 tkr (+27 %) medan kostnaderna uppgår till 83 855 tkr vilket är en ökning med 19 617 tkr (31 %) jämfört med 2017. Volymökningarna hänför sig i första hand till uppdrag finansierade från Skolverket och samverkansprojekt finansierade av bl. a. EU.

Inom verksamhetsområdet utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår ökningen av avgiftsintäkter till

Diagram 6: Verksamhetens kostnader 2018

Tabell 18: Intäkter och kostnader per verksamhetsgren 2018-12-31, tkr. Källa: Agresso

	Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå			Uppdragsutbildning			Forskning och utbildning på forskarnivå			Uppdragsforskning		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Intäkter av anslag	432 027	408 483	402 150				76 988	62 277	61 333			
Intäkter av avgifter	26 640	23 918	19 834	50 822	49 630	39 340	7 293	6 680	9 453	1 281	2 499	3 143
Intäkter av bidrag	26 308	30 301	22 058	30 849	13 078	8 661	42 273	37 155	33 077	226	233	910
Finansiella intäkter	166	178	184	32	26	10	57	54	33	1	1	1
Intäkter	485 141	462 880	444 226	81 703	62 734	48 011	126 611	106 166	103 896	1 508	2 733	4 054
Personal	332 910	320 297	319 526	66 728	48 190	31 757	87 967	79 230	79 558	1 198	2 230	2 472
Lokaler	60 356	59 934	55 534	3 805	3 332	3 349	6 132	4 954	9 718	111	150	276
Drift	69 014	72 635	69 355	11 046	9 341	5 758	17 839	15 140	18 515	218	326	253
Finansiella kostn.	1 125	1 123	1 248	204	157	74	360	316	221	4	9	6
Avskrivningar	12 298	12 100	11 819	532	489	500	1 030	2 603	3 010	9	14	23
Kostnader	475 703	466 089	457 483	82 315	61 509	41 438	113 328	102 243	111 024	1 540	2 729	3 030
Erhållna medel	2 767	3 344	2 434	188	211	-	975	1 138	1 533			
Lämnade bidrag	-2 767	-3 344	-2 434	-188	-211	-	-975	-1 138	-1 533	0	0	0
Resultat	9 438	-3 209	-13 257	-612	1 225	6 573	13 283	3 923	-7 128	-32	4	1 024

Anm. Tabellen visar Högskolan Dalarnas verksamheter då stödverksamheten och andra gemensamma poster, som strategiska medel och hyror, utfördelats.

Källa: Agresso

Avgiftsintäkter inom verksamhetsområdet uppdragsverksamhet uppgår till 52 103 tkr jämfört med 52 129 tkr under 2017, se tabell 18. Resultatet uppgår till -644 tkr, jämfört med +1 229 tkr för 2017.

Kostnader

Högskolans totala kostnader för verksamhetsåret 2018 uppgick till 672 886 tkr (tabell 16), vilket motsvarar en ökning med 6 % (40 315 tkr) jämfört med 2017.

Kostnadernas relativa fördelning mellan de olika kostnadsslagen uppvisar smärre variationer jämfört med 2017 (diagram 6). Personalkostnader är den största enskilda kostnadsposten och svarar för 72,6 % av de totala kostnaderna. Driftskostnadernas andel uppgår till 14,6 %, lokalkostnader 10,5 %, avskrivningar 2,1 % och slutligen finansiella kostnader 0,2 %.

Personalkostnaderna uppgår till 488 803 tkr och har ökat med 9 % (38 856 tkr) jämfört med 2017. Antal personår har ökat från 607 under 2017 till 640 under 2018 (+ 5%). Lönekostnaden ökade med ca 3 % under verksamhetsåret på grund av årets lönerevision och löneglidning.

Under 2018 har lokaler bland annat på campus Borlänge hyrts ut till externa hyresgäster och där hyresintäkterna redovisas som avgiftsintäkt (i enlighet med bruttoprincipen). Hyresintäkten, som uppgår till 10 000 tkr under 2018 ska beaktas och reducera de bruttobokförda lokalkostnaderna. Kostnad för lokaler enligt resultaträkningen uppgår till 70 404 tkr och med beaktande av hyresintäkten reduceras kostnaden för lokaler till netto, 60 404 tkr.

Övriga driftskostnader har ökat med 672 tkr (1 %) jämfört med 2017 och uppgår till 98 115 tkr. Med väsentligen oförändrade totala kostnader har kostnaden för resor ökat medan kostnader för praktikplatser har minskat.

Avskrivningarna uppgår till 13 871 tkr, 1 335 tkr (-9 %) lägre än föregående år. Högskolan har under 2018 investerat 7 579 tkr. För att finansiera anläggningstillgångarna finns lån upptagna i Riksgäldskontoret på 37 840 tkr, vilket är en minskning med 6 164 tkr (14 %) jämfört med föregående år. Vid utgången av verksamhetsåret har Högskolan utrustning, inredning samt immateriell utrustning till ett bokfört värde av 41 286 tkr, vilket utgör en minskning med 6 293 tkr jämfört med föregående år. Skillnaden mellan bokfört värde och upptagna lån förklaras av att vissa investeringar finansieras med bidrag.

Tabell 19: Kapitalförändring på verksamhetsgren 2018-12-31, tkr. Källa: Agresso

Indelning av verksamheten	IB 2018	Förändring	UB 2018-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	103,046	9,438	112,484
Uppdragsverksamhet	13,375	-0,613	12,762
Kapitalförändring	116,421	8,825	125,246
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	9,420	13,284	22,705
Uppdragsforskning	-1,800	-0,032	-1,832
Kapitalförändring	7,620	13,252	20,872
Summa kapitalförändring	124,041	22,077	146,118

Kapitalförändring per verksamhetsgren

Kapitalförändringen inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår till 9 438 tkr (tabell 19), vilket är 12 647 tkr bättre än föregående år. Det ackumulerade myndighetskapitalet inom verksamhetsområde utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgår till 112 484 tkr (tabell 19).

Årets kapitalförändring inom forskningsverksamheten uppvisar en förbättring och uppgår till +13 284 tkr, vilket medför att det ackumulerade överskottet uppgår till 22 705 tkr (tabell 19).

Uppdragsverksamhet inom utbildning och forskning svarar för 12 % (2017: 10 %) av högskolans totala omsättning och redovisar en negativ kapitalförändring om 644 tkr. Det ackumulerade överskottet uppgår vid årsslutet till 10 930 tkr. All uppdragsverksamhet, i likhet med övrig externfinansierad verksamhet, bedrivs utifrån principen om full kostnadstäckning gentemot uppdragsgivarna.

Myndighetskapitalet

Resultatet för år 2018 ökar myndighetskapitalet med 22 077 tkr, och det uppgår vid årets utgång till 146 118 tkr (exklusive statskapital om 558 tkr), (tabell 19). För kommande fyraårsperiod räknar högskolan med att göra strategiska satsningar i storleksordningen 80 mnkr. Där ingår bland annat utveckling av ett nytt campusområde i Borlänge.

Likviditet

Vid årsskiftet uppgick behållningen på räntekontot hos Riksgäldskontoret till 338 175 tkr, en ökning med 22 892

tkr jämfört med föregående år. Saldot på räntekontot består bland annat av myndighetskapital om 146 676 tkr, oförbrukade bidrag 68 199 tkr och övriga förutbetalda intäkter motsvarande 72 950 tkr.

Balansräkning

Balansomslutningen har ökat från 410,5 mnkr 2017 till 430,7 mnkr 2018 där förändringen i huvudsak avser ökning av saldot på riksgälden, +22,9 mnkr

Myndighetskapitalet ökade med 22,1 mnkr och skuldsidans periodavgränsningsposter ökade med 10,3 mnkr. Övriga skulder har minskat med 11,7 mnkr jämfört med föregående år.

Förändring oförbrukade bidrag

De oförbrukade bidragen har ökat med 5 537 tkr jämfört med 2017 (9 %). Ökningen beror på en god tilldelning av nya projektmedel i slutet av 2018 och ett antal större projekt som löper över flera år.

Samtliga projekt är individuellt granskade och godkända av projektledare och ansvarig chef.

Upphandlingar

Högskolan ska enligt regleringsbrev redovisa hur den vid upphandlingar som överstiger gällande tröskelvärden arbetat med att uppfylla de nya kraven på kollektivavtalsenliga villkor som följer av 17 kap. 2-5§§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Under 2018 har inga upphandlingar skett där detta var behövligt.

Resultaträkning

tkr	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Intäkter av anslag	1	509 015	470 760
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	86 036	82 727
Intäkter av bidrag	3	99 656	80 767
Finansiella intäkter	4	256	259
Summa		694 963	634 513
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader personal	5	-488 803	-449 947
Kostnader lokaler	6	-70 404	-68 370
Övriga driftskostnader	7	-98 115	-97 443
Finansiella kostnader	8	-1 693	-1 605
Avskrivningar	9	-13 871	-15 206
Summa		-672 886	-632 571
VERKSAMHETSUTFALL		22 077	1 942
TRANSFERERINGAR			
	10		
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		3 930	4 693
Lämnade bidrag		-3 930	-4 693
Summa		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	11	22 077	1 942

Balansräkning

tkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	12	3 178	4 197
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	13	1 082	1 662
Summa		4 260	5 859
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	14	5 594	7 460
Maskiner, inventarier, installationer mm	15	31 432	34 260
Summa		37 026	41 720
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	16	8 569	5 162
Fordringar hos andra myndigheter	17	4 496	7 260
Övriga fordringar	18	148	219
Summa		13 213	12 641
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	19	10 419	18 391
Upplupna bidragsintäkter		24 455	11 997
Övriga upplupna intäkter		3 159	4 566
Summa		38 033	34 954
Avräkning med statsverket			
Summa		0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i RGK	20	338 175	315 283
Kassa, Postgiro och Bank	21	7	50
Summa		338 182	315 333
SUMMA TILLGÅNGAR		430 714	410 507

BALANSRÄKNING, tkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	22		
Statskapital		558	500
Balanserad kapitalförändring		124 041	122 099
Kapitalförändring enligt resultaträkning		22 077	1 942
Summa		146 676	124 541
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förbindelser	23	1 747	2 158
Övriga avsättningar	24	3 910	4 016
Summa		5 657	6 174
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	25	37 840	44 004
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	26	14 490	14 118
Leverantörsskulder	27	14 348	27 114
Övriga kortfristiga skulder	28	8 093	8 019
Förskott från uppdragsgivare och kunder	29	10 154	3 382
Summa		84 925	96 637
Periodavgränsningsposter	30		
Upplupna kostnader		52 307	46 500
Oförbrukade bidrag		68 199	62 662
Övriga förutbetalda intäkter		72 950	73 993
Summa		193 456	183 155
SUMMA SKULDER		284 038	285 966
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		430 714	410 507
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Övriga ansvarsförbindelser		150	150

Noter

Belopp redovisas genomgående i tkr där inget annat anges.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Not 1		
Intäkter av anslag		
Grundutbildning	432 027	408 483
Forskning	76 988	62 277
Summa intäkter anslag	509 015	470 760
Anslagsintäkterna för grundutbildningen är 58 tkr lägre än utgifterna i anslagsredovisningen eftersom det har skett inköp av konst under 2018, se även not 22		
Not 2		
Intäkter av avgifter		
<u>Avgifter enligt 3§ avgiftsförordningen</u>		
Skolverket	30 548	31 460
Övriga statliga	2 852	6 730
Studieavgifter	9 849	6 342
Kommuner och landsting	4 425	6 295
Övriga	11 203	7 514
	<u>58 877</u>	<u>58 341</u>
<u>Avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen</u>		
Lokaluthyrning	10 046	10 043
Avgifter för Högskoleprovet	656	658
Kommuner och landsting	7 955	5 046
Övriga intäkter	8 502	8 639
	<u>27 159</u>	<u>24 386</u>
Summa intäkter avgifter	86 036	82 727
Not 3		
Intäkter av bidrag		
<u>Statliga myndigheter</u>		
Tillväxtverket	18 225	18 442
Kammarkollegiet	17 106	10 621
Övriga statliga myndigheter	21 955	16 903
Summa	57 286	45 966
Externa bidrag	42 370	34 801
	<u>99 656</u>	<u>80 767</u>
Not 4		
Finansiella intäkter		
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	214	218
Övriga finansiella intäkter	42	41
	<u>256</u>	<u>259</u>
Not 5		
Kostnader för personal		
Totala personalkostnader	488 803	449 947
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	325 458	300 943
Varav ersättning till styrelse	280	306
Varav ersättning till andra uppdragstagare	790	902
Uppgifter om sjukfrånvaro se sid 33 i Resultatredovisningen.		

	2018	2017
Not 6 Kostnader för lokaler		
Kostnaden för lokaler uppgår till 70 404 tkr (68 370 tkr), en ökning med 2 034 tkr. Ökningen avser driftskostnader.		
Not 7 Övriga driftskostnader		
Kostnaden för driften uppgår till 98 115 tkr (97 443 tkr), en ökning med 672 tkr.		
Not 8 Finansiella kostnader		
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	1 519	1 407
Övriga finansiella kostnader	174	198
	1 693	1 605
Not 9 Avskrivningar		
Balanserade utgifter för utveckling av rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	1 877	1 727
Datorer och kringutrustning	2 568	2 813
Maskiner, inventarier, och övriga materiella anläggningstillgångar.	7 309	8 557
Förbättringsutgifter på annans fastighet	2 117	2 109
Summa avskrivningar	13 871	15 206
Not 10 Transfereringar		
Medel som erhållits för andra myndigheter	3 930	4 693
Lämnade bidrag till:		
Stipendiater	-2 070	-2 493
Statliga myndigheter	-188	-559
Företag och andra organisationer	-1 672	-1 641
Summa bidrag	-3 930	-4 693
Not 11 Årets kapitalförändring		
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	9 438	-3 209
Uppdragsutbildning	-613	1 224
Forskning och forskarutbildning	13 284	3 923
Uppdragsforskning	-32	4
Årets kapitalförändring	22 077	1 942
Not 12 Balanserade utgifter för utveckling av immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	6 187	6 034
Årets anskaffningsutgifter	-	153
Årets utgifter egen utveckling	-	0
Utgående anskaffningsvärde	6 187	6 187
Ingående avskrivning/nedskrivning	-1 990	-1 091
Årets avskrivning	-1 019	-899
Utgående avskrivningar	-3 009	-1 990
Utgående anskaffningsvärde	3 178	4 197

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Not 13		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	9 499	11 071
Årets anskaffningar	278	-
Årets utrangeringar	-1 327	-
Rättelse	-	-1 572
Utgående anskaffningsvärde	<u>8 450</u>	<u>9 499</u>
Ingående avskrivningar	-7 837	-7 009
Årets avskrivningar	-858	-1 090
Årets utrangering	1 327	-
Rättelse	-	262
Utgående avskrivningar	<u>-7 368</u>	<u>-7 837</u>
Bokfört värde	1 082	1 662
Not 14		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	35 522	36 234
Årets anskaffning	251	426
Årets utrangeringar	-	-1 138
Utgående anskaffningsvärde	<u>35 773</u>	<u>35 522</u>
Ingående avskrivningar	-28 062	-27 091
Årets avskrivningar	-2 117	-2 109
Avskrivning på utrangering	-	1 138
Utgående avskrivningar	<u>-30 179</u>	<u>-28 062</u>
Bokfört värde	5 594	7 460
Not 15		
Leasing anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	<u>64</u>	<u>64</u>
Utgående anskaffningar	64	64
Ingående avskrivningar	<u>-64</u>	<u>-64</u>
Utgående avskrivningar	-64	-64
Bokfört värde	0	0
Not 15		
Bilar		
Ingående anskaffningsvärde	<u>69</u>	<u>69</u>
Utgående anskaffning	69	69
Ingående avskrivningar	-57	-43
Årets avskrivningar	<u>-12</u>	<u>-14</u>
Utgående avskrivningar	-69	-57
Bokfört värde	0	12

	2018	2017
Not 15 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	148 091	137 548
Årets anskaffningar	6 992	12 908
Årets utrangeringar	-14 895	-2 365
Utgående anskaffningsvärde	140 188	148 091
Ingående avskrivningar	-114 573	-105 582
Årets avskrivningar	-9 866	-11 364
Avskrivningar på utrangeringar	14 895	2 365
Rättelse	-	8
Utgående avskrivningar	-109 544	-114 573
Bokfört värde	30 644	33 510
Not 15 Konst		
Ingående anskaffningsvärde	730	730
Årets anskaffningar	58	0
Utgående anskaffningsvärde	788	730
Not 15 Totalt maskiner, inventarier, installationer	31 432	34 260
Not 16 Kundfordringar		
Kundfordringar ej statliga	8 569	5 162
Not 17 Fordringar hos andra myndigheter avser		
Kundreskontra	845	1 622
Mervärdesskattefordran	3 651	5 638
Summa	4 496	7 260
Not 18 Övriga fordringar		
Övriga fordringar anställda	148	219
Not 19 Periodavgränsningsposter		
<u>Förutbetalda kostnader</u>		
Förutbetalda hyreskostnader	6 016	15 503
Övriga förutbetalda kostnader statliga	468	266
Övriga förutbetalda kostnader, ej statliga	3 935	2 622
Summa	10 419	18 391
<u>Upplupna bidragsintäkter</u>		
Upplupna bidragsintäkter, statliga	5 669	4 139
Upplupna bidragsintäkter, ej statliga	18 786	7 858
Summa	24 455	11 997
<u>Övriga upplupna intäkter</u>		
Övriga upplupna intäkter, statliga	1 011	506
Övriga upplupna intäkter, ej statliga	2 148	4 060
Summa	3 159	4 566
Summa periodavgränsningsposter	38 033	34 954

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Not 20	Behållning i Riksgälden	
	338 175	315 283
	Behållning i räntekonto i Riksgälden	
	Under 2018 disponerades en räntekontokredit uppgående till 0 tkr (0 tkr).	
Not 21	Kassa, postgiro och bank	
	3	46
	Kassa	
	4	4
	Postgiro	
	<u>7</u>	<u>50</u>
Not 22	Myndighetskapitalet	
	<i>Statskapital</i>	
	500	500
	Konst från Statens konstråd	
	58	-
	Inköp konst	
	<u>558</u>	<u>500</u>
	<i>Balanserad kapitalförändring</i>	
	124 041	122 099
	Ingående balans	
	22 077	1 942
	Årets kapitalförändring	
	<u>146 118</u>	<u>124 041</u>
	146 676	124 541
	Utgående balans	
	112 484	103 046
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå *)	
	22 705	9 420
	Forskning och forskarutbildning	
	10 929	11 575
	Uppdragsverksamhet	
	<u>146 118</u>	<u>124 041</u>
	<i>Balanserad kapitalförändring</i>	
	*) inklusive högskoleprov	
Not 23	Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	
	2 158	2 985
	Ingående avsättning	
	740	369
	Årets pensionskostnad	
	-1 151	-1 196
	Årets pensionsutbetalningar	
	<u>1 747</u>	<u>2 158</u>
	Utgående avsättning	
	Avsättningar gäller pensionsförpliktelser för delpensioner och avser 8 personer (f å 13 personer).	
Not 24	3 910	4 016
	Övriga avsättningar	
	Posten övriga avsättningar består av avsättning 0,3% av bruttolönesumman som myndigheten enligt kollektivavtal ska avsätta för omställningsarbete, 3 910 tkr (3 719 tkr)	
Not 25	Lån i Riksgäldskontoret	
	44 003	41 114
	Ingående balans	
	7 165	19 035
	Under året upptagna lån för investeringar	
	-13 328	-16 146
	Årets amorteringar	
	<u>37 840</u>	<u>44 004</u>
	Utgående balans	

Högskolan disponerar under 2018 en låneram på 50 000 tkr (f å 50 000 tkr) i Riksgäldskontoret.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Not 26 Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
Leverantörsskulder statliga	4 197	3 964
Skulder avseende lagstadgade arbetsgivaravgifter mm	8 590	8 243
Utgående mervärdesskatt	1 703	1 911
	<u>14 490</u>	<u>14 118</u>
Not 27 Leverantörsskulder		
Leverantörsskulder	14 348	27 114
Not 28 Övriga kortfristiga skulder		
Personalens källskatt	7 990	7 784
Övriga kortfristiga skulder	103	235
	<u>8 093</u>	<u>8 019</u>
Not 29 Förskott från uppdragsgivare och kunder		
Fakturering avgiftsstudenter vårterminen -18	10 154	3 382
Not 30 Periodavgränsningsposter		
<u>Upplupna kostnader</u>		
Upplupna löner, semesterlöner inkl. sociala avgifter	43 656	37 221
Övriga upplupna kostnader	8 651	9 279
	<u>52 307</u>	<u>46 500</u>
<u>Oförbrukade bidrag</u>		
Projekt som inte avslutas under budgetåret, statliga	38 627	36 638
Projekt som inte avslutas under budgetåret, ej statliga	26 620	22 704
Oförbrukade bidrag finansiering anläggningstillgångar	2 952	3 320
	<u>68 199</u>	<u>62 662</u>
Övriga förutbetalda intäkter, statliga	60 124	59 509
Övriga förutbetalda intäkter, ej statliga	12 826	14 484
	<u>72 950</u>	<u>73 993</u>
Summa	193 456	183 155
Oförbrukade bidrag statliga		
Förbrukning inom 3 månader	2 552	1 782
Förbrukning > 3 månader till 12 månader	17 387	12 033
Förbrukning > 1 år till 3 år	17 186	12 969
Förbrukning > 3 år	1 502	9 854
	<u>38 627</u>	<u>36 638</u>

Bidragen har individuellt granskats för att bedöma förbrukningsperiod

Tilläggsupplyningar

Finansiella villkor

För universitet och högskolor medges undantag från bestämmelserna om redovisning av anslagsmedel enligt 12 § i anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

2:41 Utbildning på grund- och avancerad nivå

Belastning på anslag för utbildning på grund- och avancerad nivå avseende det senast avslutade räkenskapsåret redovisas i årsredovisningen. Ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknas på grundval av redovisning i studieregistret Ladok. Vid beräkning av ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer används de ersättningsbelopp som anges i regleringsbrevet avseende det senast avslutade räkenskapsåret. För eventuella helårsprestationer som genomförts föregående år i december och som inte tidigare ersatts av regeringen ska i stället ersättningen beräknas utifrån de belopp som tillämpades föregående räkenskapsår. Eventuell skillnad mellan avräknade överföringar till räntekontot och den slutliga anslagsbelastningen redovisas som ett anslags-sparande. Om ett universitet eller en högskola redovisar fler helårsstudenter och helårsprestationer (s.k. överproduktion) än vad som ger rätt till ersättning inom takbeloppet, får överproduktion sparas till följande budgetår för att då berättiga till ersättning. För ett lärosäte avses med ett anslagssparande de anslagsmedel av ett ramanslag som vid budgetårets slut inte har utnyttjats. Såväl överproduktion som anslagssparande till ett värde av 10 % av takbeloppet får föras över till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.

Ett universitet eller en högskola som har tilldelats anslagsbelopp som inte får föras över till följande budgetår ska, om medlen tillgodoförts myndighetens räntekonto, betala tillbaka det anslagssparande som överstiger tio procent av tilldelat takbelopp. Beloppet och räntan på det beloppet fram till dagen för återbetalning, ska betalas till statens centralkonto i Riksbanken snarast efter budgetårets utgång, dock senast när universitetet eller högskolan upprättat årsredovisning. Räntan ska beräknas från senaste årsskiftet till dess betalning sker. Ränteberäkningen ska grundas på den ränta som svarar mot genomsnittsräntan på räntekontot.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt Väsentliga uppgifter.

Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.

Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet

Universitet och högskolor medges undantag från 25a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret, ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras.

Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår, ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Per capitaersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer inom de olika utbildningsområdena anges i Regleringsbrev 2018 för universitet och högskolor. Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m. Verksamhetsgren: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Högskolan Dalarna tilldelas ett takbelopp för 2018 som uppgår till 432 085 tkr, förutom ingående överproduktion om 37 609 tkr.

2:42 Forskning och forskarutbildning

Högskolan Dalarna disponerar 2018 ett ramanslag för forskning och forskarutbildning uppgående till 76 988 tkr.

Till Högskolans räntekonto i Riksgäldskontoret överförs varje månad en tolfedel av anslagen 2:41 och 2:42.

Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), anslagsförordningen (SFS 1996:1189), samt tillkommande regeringsbeslut m. m. Högskolan Dalarnas redovisning följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i ESV:s föreskrifter till FÅB respektive förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Myndigheten har fastställt att den löpande bokföringen för perioden 2018-01-01 - 2018-12-31 ska avslutas 2019-01-04 (den s.k. brytdagen), därefter har eventuell leverantörs- eller kundfaktura bokförts som periodavgränsningspost.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp med det belopp varmed de beräknas inflyta. Skulder som tagits upp tillhör räkenskapsåret.

Inkomster av avgifter och andra ersättningar och inkomster av bidrag redovisas enligt följande principer:

- Som upplupna bidragsintäkter eller upplupna avgiftsintäkter redovisas inkomster som ännu ej erhållits och som motsvaras av nedlagda kostnader.

Som oförbrukade bidrag eller oförbrukade avgiftsintäkter redovisas inkomster som periodiserats för att täcka framtida kostnader.

Externfinansierade pågående projekt redovisas så att intäkterna motsvarar de upparbetade kostnaderna under räkenskapsåret. För under året avslutade projekt redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som årets över-/underskott i resultaträkningen.

Fakturor understigande 20 tkr exklusive moms har inte bokförts som periodavgränsningsposter per 2018-12-31.

Värderingsprinciper anläggningstillgångar verksamhetsåret 2018

Tillgångar med ett anskaffningsvärde på 20 tkr eller mer och en ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Flera objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda värde uppgår till 20 tkr eller mer klassificeras som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar redovisas som anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. Avskrivning sker från den månad tillgången anskaffades.

Tillämpade avskrivningstider på huvuddelen av Högskolans anläggningstillgångar:

Datorer samt immateriella tillgångar	3-5 år
Kontorsapparater, maskiner, presentationsutrustning samt elektronisk laboratorieutrustning	5 år
Inventarier samt övrig laboratorieutrustning	10 år

Avskrivning på fastighetsinventarier och förbättringsutgifter på annans fastighet sker normalt med avskrivningstiden 5 år men i vissa fall utgör hyrestiden tillämplig avskrivningstid. På konst sker det ingen avskrivning.

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag	2018						
Anslag, utgiftsområde 16 Ramanslag, tkr	Ingående över- föringsbelopp	Årets tilldel- ning enligt reglerings- brev	Omdispon- erat anslagsbe- lopp	Indragning	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå							
16 02 041 001 Takbelopp	-	432 085			432 085	432 085	-
Forskning och utbildning på forskarnivå							
16 02 042 001 Forskning och forskarutbildning	-	76 988			76 988	76 988	-
Totalt	-	509 073	-	-	509 073	509 073	-

Redovisning mot inkomstittel

Högskolan Dalarna har ingen redovisning mot inkomstittel.

Redovisning av takbelopp

Tabell 1:1 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2018-01-01 – 2018-12-31

Enligt bilaga 1 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.

Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	1 606	1 092	51 191	22 686	73 877
Teologi					-
Juridik	86	62	2 732	1 281	4 012
Samhällsvetenskap	885	746	28 220	15 493	43 713
Naturvetenskap	327	235	17 775	10 762	28 537
Teknik	1 041	856	56 594	39 267	95 861
Farmaci					-
Vård	545	530	31 522	26 525	58 047
Odontologi					-
Medicin	224	191	14 489	15 018	29 508
Undervisning	612	559	23 722	22 696	46 418
Verksamhetsförlagd utb.	139	134	7 613	7 155	14 767
Övrigt	54	40	2 352	1 412	3 764
Media	20	20	6 251	5 008	11 259
Dans					-
Idrott	17	13	1 862	663	2 525
Summa	5 555	4 477	244 323	167 965	412 288

Takbelopp (tkr)	432 085
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	0
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	19 797

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 335 inom **media**. Högst får 20 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet. Övriga helårsstudenter inom media har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Bilaga 3

Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp	432 085
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	432 085
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	480
Utfall total ersättning enligt tabell 1	412 288
+ Ev. ingående överproduktion	37 609
Summa (B)	450 377
Summa (A-B) 1	-18 292

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.

Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	0

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Total utgående överproduktion	18 292
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående överproduktion	18 292

² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Väsentliga uppgifter

Bilaga 6 Väsentliga uppgifter

	2018	2017	2016	2015	2014
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	5 561	5 822	5 907	6 267	6 085
– andel kvinnor (%)	66	66	65	64	63
– andel män (%)	34	34	35	36	37
Kostnad per helårsstudent	86	80	77	71	75
Totalt antal helårsprestationer ¹	4 484	4 609	4 729	4 685	4 594
– andel kvinnor (%)	68	67	66	66	65
– andel män (%)	32	33	34	34	35
Kostnad per helårsprestation	106	101	97	95	99
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst) ²	87	47	46	38	28
– andel kvinnor (%)	27	27	25	25	36
– andel män (%)	73	73	75	75	64
Totalt antal nyantagna doktorander	18	11	8	10	12
– andel kvinnor (%)	61	64	63	30	50
– andel män (%)	39	36	37	70	50
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	86	55	62	72	81
– andel kvinnor (%)	70	65	61	53	57
– andel män (%)	30	35	39	47	43
Totalt antal doktorander med doktorandanst. (årsarb.)	43,9	39,3	43,8	51,8	54,2
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	-	-	-	-	-
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	2,2	2,4	2,6	-	2,4
- kvinnor	2,2	2,9	2,8	-	2,6
- män	2,3	1,9	2,5	-	2
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	4,2	4,5	4,2	4,0	3,8
- kvinnor	4,4	4,7	4,1	4,3	4,2
- män	3,4	4,3	4,3	3,6	3,3
Totalt antal doktorsexamina	6	14	13	13	13
– andel kvinnor (%)	83	57	46	62	62
– andel män (%)	17	43	54	38	38
Totalt antal licentiatexamina	3	4	6	-	3
– andel kvinnor (%)	33	50	67	-	67
– andel män (%)	67	50	33	-	33
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	258	233	200	210	184
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	390	439	535	535	500
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	640,3	606,6	601,5	604,4	636,7
Medelantal anställda ⁴	640,9	601,1	601,9	612,4	619,7
Totalt antal lärare (årsarb.)	383,8	374,4	373,9	364,9	368,5
– andel kvinnor	58,7	57,2	56,0	54,0	54,0
– andel män	41,3	42,8	44,0	46,0	46,0
Antal disputerade lärare (årsarb.)	205,9	195,0	187,3	190,6	188,8
– andel kvinnor	54,0	52,0	50,0	50,0	51,0
– andel män	46,0	48,0	50,0	50,0	49,0
Antal professorer (årsarb.)	28,7	27,7	25,2	25,0	26,4
– andel kvinnor	41,1	38,9	37,9	35,6	34,1
– andel män	58,9	61,1	62,1	64,4	65,9

Ekonomi	2018	2017	2016	2015	2014
Intäkter totalt (mnkr), varav	695	635	600	587	598
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	485	463	444	440	440
– andel anslag (%)	89	88	91	90	90
– andel externa intäkter (%)	11	12	9	8	10
forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	127	106	104	106	103
–andel anslag (%)	61	58	59	52	54
–andel externa intäkter (%)	39	42	41	48	46
Kostnader totalt (mnkr)	673	633	613	599	617
–andel personal (%)	73	71	71	70	70
–andel lokaler (%)	10,7	11,3	11,7	12,4	12,4
Lokalkostnader ³ per kvm (kr)	1 718	1 683	1 693	1 773	1 847
–andel av justerade kostnader (%)	10,9	11,5	11,9	12,6	12,6
Balansomslutning (mnkr)	431	411	394	380	395
– varav oförbrukade bidrag	68	63	58	53	54
– varav årets kapitalförändring	22	2	-13	-12	-19
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	147	125	122	135	147
i) myndighetskapital inom utbildning grundnivå och avancerad nivå	112	103	106	120	125
ii) myndighetskapital forskning och utbildning på forskarnivå	23	9	5	9	15

¹ Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning.

² Exkl. beställd utbildning

³ Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader

⁴ Medelantalet anställda redovisas från och med 2018 som ett medeltal av årets samtliga månader.

ORGANISATION

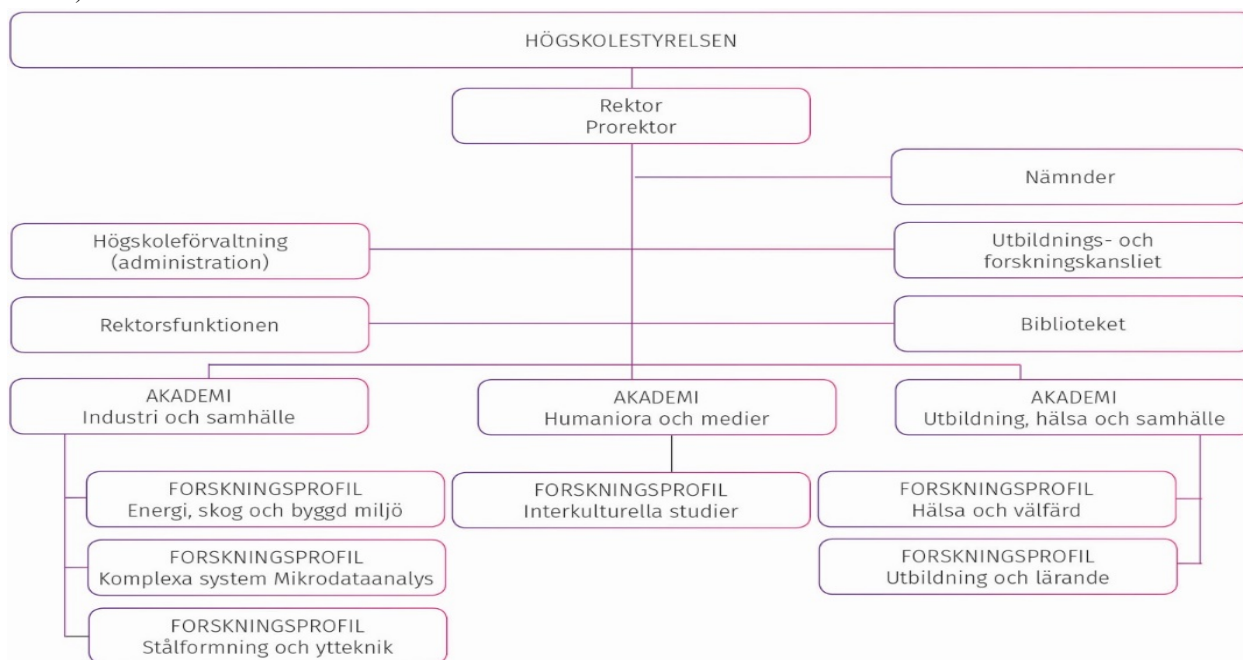
Högskolans ledning

Verksamheten vid Högskolan Dalarna styrs av högskolestyrelsen och leds av rektor. Högskoleförvaltningen leds av förvaltningschefen och utgörs av sju avdelningar med ansvar för den högskolegemensamma administrationen. Utbildnings- och forskningskansliet (UFK) är ett stab- och serviceorgan för högskolestyrelsen, rektor och den kollegiala organisationen med ett övergripande ansvar för styrnings-, kvalitets- och utvecklingsprocesser samt pedagogisk utveckling och kompetensutveckling inom högskolepedagogik. Rektors besluts- och ledningsråd utgörs av prorektor, chefen för utbildnings- och forskningskansliet, samverkanschef, förvaltningschefen, akademicheferna, bibliotekschefen, utbildnings- och forskningsnämndens ordförande (dekan) och vice ordförande (prodekan) samt studentkårens ordförande.

samt humaniora. Akademin är även involverad i lärarutbildningen. Akademin Industri och samhälle ansvarar för Högskolans utbildningar inom teknik, data och informationsteknik samt inom delar av samhällsvetenskapen, med utbildningar mot ekonomi, HR och besöksnäring. Akademin Utbildning, hälsa och samhälle ansvarar för utbildningar inom vård och hälsa, socialtjänst, delar av samhällsvetenskap samt idrotts- och hälsovetenskap, och har ett huvudansvar för lärarutbildningarna.

Nämndorganisationen

Utbildnings- och forskningsnämnden, UFN, är Högskolans centrala kollegiala organ och delegerar uppgifter i kvalitetsarbetet till fem områdesnämnder som var och en ansvarar för ett avgränsat område. Forskarutbildningsnämnden (FUN), som också arbetar på uppdrag från

Akademier

Högskolan är organiserad i tre akademier med uppgift att bedriva utbildning, forskning och samverkan. Dessa utgörs av Akademin Humaniora och medier, Akademin Industri och samhälle samt Akademin Utbildning, hälsa och samhälle. Respektive akademi leds av en akademichef. Akademin Humaniora och medier ansvarar för Högskolans utbildningar inom språk, medieproduktion

UFN, har ansvar för handledarsituationen och forskarutbildningsprocessen. FUN är sammansatt av dekan (ordförande), forskningsledarna (eller den som forskningsledaren utser) för de sex forskningsprofilerna samt två doktorander. Nämndernas ansvarsområde och inflytande gäller huvudsakligen kvalitetsuppföljning av forskning och utbildning. Bland annat handlar det om att efter kvalitetsuppföljning av förutsättningar, processer och resultat kunna bevilja och dra in examenstillstånd.

STYRELSE OCH LEDNING

Högskolestyrelsen

2018-01-01–2018-12-31

Sara Irisdotter Aldenmyr, lärarledamot
Mats Bayard, verkställande direktör
Christina Bellander, konsult, ordförande
Taina Bäckström, tf enhetschef
Mark Dougherty, lärarledamot
Tom Edoff, studentledamot
Johannes Hylander, kommunikationsrådgivare
Carolina Kaspersson, studentledamot
Ulrika Liljeberg, kommunalråd
Karin Ringsby, företagare
Thomas Sedelius, lärarledamot

2018-01-01–2018-04-30

Marie Klingberg Allvin, vikarierande rektor

2018-05-01–2018-12-31

Martin Norsell, rektor

2018-01-01–2018-05-31

Thomas H Andersson, platschef
Jörgen Tholin, prorektor

2018-06-01–2018-12-31

Thommy Backner, direktör
Joakim Malmström, överintendent

2018-01-01–2018-06-30

Isak Andersson, studentledamot

2018-07-01–2018-12-31

Alfons Gustafsson, studentledamot

Ledningsrådet per 2018-12-31

Martin Norsell, rektor
Sigrid Saveljeff, vicerektor samverkan/stf rektor
Ulf Rydén, förvaltningschef
Jonas Tosteby, vicerektor utbildning/chef Utbildnings- och forskningskansliet
Eva Nordgren, bibliotekschef
Maria Görts, akademichef Humaniora och medier
Ann Edenharn, akademichef Industri och samhälle /
Patrick Kenger, tf akademichef Industri och samhälle
Magnus Jobs, akademichef Utbildning, hälsa och samhälle
Catharina Nyström Höög, prodekan
Lars Rönnegård, dekan
Tom Edoff, ordförande Studentkåren
Marie Elf, ledamot Utbildnings- och forskningsnämnden, adjungerad till ledningsrådet
Ulrica Momqvist, kommunikationschef, adjungerad till ledningsrådet

Företrädare för personalorganisationerna

Carin Tårestam, (TCO Lärarförbundet)
Anna-Carin Jonsson (TCO-ST)
Christina Romlid, (SACO-S)

Styrelseledamöternas ersättningar och uppdrag

Skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som utbetalats till ledamöter i Högskolans styrelse samt till den av regeringen utsedde ledande befattningshavaren vid Högskolan Dalarna. För dessa personer skall myndigheten

också uppge uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ledamot perioden	Ersättning kr	Andra råds- och styrelseuppdrag samt ledamot i aktiebolag
Aldenmyr, Sara Irisdotter Professor	1801-1812	779 316	Inga övriga uppdrag
Allvin, Marie Klingberg Vikarierande rektor	1801-1804	848 105	Ledamot Dunders Fastighets AB Ledamot Fiskgatan 18 Fastighets AB Ledamot Östanfors Fastigheter Aktiebolag Ledamot Brita Klingberg AB Ledamot Marie Klingberg Förvaltning AB
Andersson, Isak Student	1801-1806	10 800	Inga övriga uppdrag
Andersson, Thomas H Platschef	1801-1805	9 000	Inga övriga uppdrag
Thommy Backner Direktör	1806-1812	14 800	Ordförande Goldrest AB Ledamot Petoja AB Ledamot Scandinavian Resort i Sälen AB, VD Ledamot Sälenpelikanen AB, VD Ledamot TOPEJA AB Ledamot TOPEJA Event AB Ledamot Topeja Restaurang AB Ledamot Vårdshuset Gammelgården AB Ledamot Vårdshuset Gammelgårdens Fastighet AB Ledamot Året runt i Sälenfjällen AB
Bayard, Mats Verkställande direktör	1801-1812	22 000	Ordförande Triona AS Ledamot Fleetech AB Ordförande Triona Media AB Ordförande Triona Oy
Bellander, Christina Konsult	1801-1812	50 000	Ledamot New Wave Groupe AB Ledamot MittMedia AB Ledamot Marginalen AB Ledamot Sveriges utbildningsradio AB Ledamot Kunskapsskolan i Sverige AB Ledamot Novus Group International AB Ordförande Slitevind AB Ordförande Leroy AB Ledamot Media Vision Marie Nilsson AB Ordförande Health Guide IRL AB

Bäckström, Taina Tf enhetschef	1801-1812	22 000	Suppleant Christer Bäckström Försäkringspartner AB
Dougherty, Mark Professor	1801-1812	822 099	Inga övriga uppdrag
Edoff, Tom Student	1801-1812	33 532	Inga övriga uppdrag
Gustafsson Alfons Student	1807-1812	11 200	Inga övriga uppdrag
Hylander, Johannes Kommunikationsrådgivare	1801-1812	22 000	Ordförande New Republic Holding AB Ledamot New Republic PR AB Ledamot I och B Hylander AB Ordförande Johannes Hylander holding AB
Kaspersson, Carolina Student	1801-1812	22 000	Inga övriga uppdrag
Liljeberg, Ulrika Kommunstyrelseordförande	1801-1812	22 000	Ledamot Dala Energi AB Ledamot Dalhalla Förvaltning AB Suppleant Liljeberg Solutions AB Ledamot i Upphandlingsmyndighetens insynsråd Ledamot Statliga utredningen Agenda 2030- delegationen
Joakim Malmström Överintendent	1806-1812	14 800	Inga övriga uppdrag
Martin Norsell Rektor	1805-1812	824 415	Ledamot i Kungliga Krigsvetenskapsakademien Ledamot i Kungliga Örlogsmannasällskapet
Ringsby, Karin Företagare	1801-1812	22 000	Ordförande OITP Dalarna AB Ordförande Företagarna Dalarna Service AB Ordförande Företagsamma Dalarna Service AB Ordförande Ringsby och Partners AB
Sedelius, Thomas Professor	1801-1812	707 294	Inga övriga uppdrag
Tholin, Jörgen Prorektor	1801-1805	9 400	Inga övriga uppdrag

HÖGSKOLAN
DALARNA

ÅRSREDOVISNING
2019-02-19

Underskrifter

Årsredovisning 2018

Jag/vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Sara Irisdotter Aldenmyr

Thommy Backner

Mats Bayard
Vice ordförande

Christina Bellander
Ordförande

Taina Bäckström

Mark Dougherty

Tom Edoff

Alfons Gustafsson

Johannes Hylander

Carolina Kaspersson

Ulrika Liljeberg

Joakim Malmström

Martin Norsell
Rektor

Karin Ringsby

Thomas Sedelius